

RAIFFEISEN
OBVEZNI MIROVINSKI FOND KATEGORIJA B

Godišnje izvješće
za godinu koja je završila
31. prosinca 2022. godine

	<i>Stranica</i>
Izvješće poslovodstva	1
Odgovornost Uprave Društva za upravljanje za pripremu godišnjeg izvješća	5
Izvješće neovisnog revizora	6
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	11
Izvještaj o finansijskom položaju	12
Izvještaj o promjenama u neto imovini mirovinskog Fonda	13
Izvještaj o novčanim tokovima	14
Izvještaj o posebnim pokazateljima mirovinskog Fonda	15
Izvještaj o vrednovanju imovine i obveza mirovinskog Fonda	16
Bilješke uz finansijske izvještaje	17

1. Poslovne aktivnosti

Predmet poslovanja Raiffeisen društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. (u nastavku „Društvo za upravljanje“) je isključivo osnivanje obveznih i dobrovoljnih mirovinskih fondova i upravljanje tim fondovima u skladu sa Zakonom o obveznim mirovinskim fondovima (NN, br. 19/14, 93/15, 64/18, 115/18 i 58/20) (u nastavku „Zakon“) i Zakonom o dobrovoljnim mirovinskim fondovima (NN, br. 19/14, 29/18 i 115/18).

Na dan 31. prosinca 2022. godine Društvo za upravljanje je upravljalo sa sljedećim obveznim mirovinskim fondovima:

- Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija A,
- Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija B i
- Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija C.

Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija B (u nastavku „Fond“) je osnovan kao zaseban subjekt bez pravne osobnosti radi prikupljanja novčanih sredstava uplaćivanjem doprinosa članova i ulaganja tih sredstava s ciljem povećanja vrijednosti imovine radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima, u skladu s odredbama Zakona. Fond je započeo s radom 30. travnja 2002. godine.

Osnivanje i djelovanje mirovinskih fondova do 20. kolovoza 2014. godine bilo je regulirano Zakonom o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima koji je u Republici Hrvatskoj donesen 20. svibnja 1999. godine, te izmjenama i dopunama tog Zakona u narednim godinama.

Dana 21. kolovoza 2014. godine, stupanjem na snagu Zakona, Raiffeisen obvezni mirovinski fond započinje poslovanje kao Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija B.

Sukladno Zakonu, članovi mogu odabrati kategoriju obveznog mirovinskog fonda, a svi oni koji to ne učine automatski se raspoređuju u obvezni mirovinski fond kategorije A. U fondu kategorije B mogu biti članovi kojima je do starosne mirovine ostalo 5 ili više godina u skladu sa Zakonom. Kada im preostane manje od 5 godina do starosne mirovine, obvezno prelaze u fond kategorije C. Fond je najveći obvezni mirovinski fond pod upravljanjem Društva za upravljanje.

Tablica: broj članova i imovina pod upravljanjem Raiffeisen obveznih mirovinskih fondova na dan 31. prosinca 2022.

Fond	Broj članova	Neto imovina pod upravljanjem (u mil. kuna)
ROMF A	47.013	451,46
ROMF B	550.418	36.458,60
ROMF C	26.213	3.498,03
Ukupno	623.644	40.408,09

Društvo za upravljanje primjenjuje aktivnu strategiju upravljanja imovinom Fonda vodeći pritom računa o uvjetima na tržištima kapitala. Ulaganjem sredstava Fonda Društvo za upravljanje poštuje načela sigurnosti, razboritosti, opreza, likvidnosti, razdiobe rizika i smanjenja rizika raspršenošću ulaganja, s ciljem osiguranja optimalnog rasta mirovinske štednje članova Fonda u odnosu na preuzeti rizik.

Investicijski cilj Fonda je ulaganje prikupljenih sredstava članova Fonda u svrhu povećanja vrijednosti imovine Fonda na dugi rok radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima Fonda, a u skladu sa Zakonom. Fond ima umjereno konzervativni profil rizika koji proizlazi iz najvećeg dopuštenog zakonskog ograničenja ulaganja u prenosive vlasničke vrijednosne papire, direktno ili indirektno putem ulaganja u imovinu definiranu Statutom Fonda.

1. Poslovne aktivnosti (nastavak)

Tablica: struktura ulaganja Fonda na dan 31. prosinca 2022.

Vrsta imovine	Udio
Dionice i dionički fondovi	25,06%
Obveznice i obveznički fondovi	67,93%
Alternativni fondovi	1,18%
Instrumenti tržišta novca, depoziti i novčani fondovi	2,80%
Novčana sredstva, potraživanja i obveze	3,03%
Ukupno	100,00%

Udio inozemne imovine Fonda na dan 31. prosinca 2022. godine iznosio je 30,54% (31. prosinca 2021: 26,37%). Prinos koji Fond ostvaruje rezultat je upravljačke politike Društva za upravljanje. S obzirom na umjereni konzervativni profil rizičnosti, očekivani prinos Fonda je veći od Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorije C i manji od očekivanog pristupa Raiffeisen obveznog mirovinskog fonda kategorije A.

U 2022. godini Fond je ostvario prinos od -2,95% (2021: 6,23%). Prosječan prinos od osnutka Fonda do 31. prosinca 2022. godine iznosi 5,11% (31. prosinca 2021: 5,54%) i izražen je na godišnjoj razini.

Prinos Fonda predstavlja postotnu razliku između vrijednosti obračunske jedinice na prvi i zadnji dan razdoblja u kojem se prinos računa.

2. Financijski rezultat

Neto imovina Fonda na dan 31. prosinca 2022. godine iznosila je 36,46 milijardi kuna (31. prosinca 2021: 36,66 milijardi kuna), a u odnosu na prethodnu godinu pala je za -0,56%.

Prema klasifikaciji financijskih instrumenata, u ukupnoj imovini fonda sa 30,12% (2021: 36,51%) sudjeluje imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, a imovina iskazana po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka sudjeluje s 38,13% (2021: 36,94%).

3. Budući razvoj Fonda

Društvo za upravljanje će upravljati Fondom u svoje ime i za zajednički račun članova Fonda na način da će prikupljati novčana sredstva uplatama doprinosa članova Fonda te ulagati ta sredstva u skladu sa Zakonom uz uvažavanje načela sigurnosti razboritosti i opreza, smanjivanja rizika raspršenošću ulaganja, održavanja odgovarajuće likvidnosti, te zabrane sukoba interesa vodeći pritom računa o uvjetima na tržištima kapitala. Cilj upravljanja Fondom je povećati vrijednost imovine Fonda isključivo u korist članova i radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima Fonda.

4. Otkup vlastitih dionica

Društvo u 2022. i 2021. godini nije otkupljivalo vlastite dionice.

5. Aktivnosti istraživanja i razvoja

Društvo za upravljanje u ime i za račun Fonda u 2022. godini nije sudjelovalo u aktivnostima istraživanja i razvoja.

6. Podružnice Fonda

Fond nema podružnice.

7. Financijski instrumenti i povezani rizici

Društvo za upravljanje poštije načela sigurnosti, razboritosti, opreza, likvidnosti, razdiobe rizika i smanjenja rizika raspršenošću ulaganja, s ciljem osiguranja optimalnog rasta mirovinske štednje članova Fonda u odnosu na preuzeti rizik. Fond ima umjereni konzervativni profil rizika koji proizlazi iz najvećeg dopuštenog zakonskog ograničenja ulaganja od 40% neto imovine Fonda u prenosive vlasničke vrijednosne papire, direktno ili indirektno putem ulaganja u druge vrste imovine Fonda. Način upravljanja rizicima objašnjen je u bilješci 18.

Sukladno zakonskim propisima Društvo za upravljanje može, u ime i za račun Fonda, koristiti terminske poslove, opcije i druge financijske izvedenice ukoliko se oni koriste samo u cilju zaštite imovine Fonda ili za efikasno upravljanje imovinom Fonda.

Najznačajnije vrste financijskih rizika kojima je Fond izložen su tržišni rizik, koji uključuje kamatni rizik, cjenovni rizik i tečajni rizik, te kreditni rizik i rizik likvidnosti.

Tržišni rizik

Tržišni rizik obuhvaća potencijalne gubitke i dobitke koji mogu nastati kao posljedica tečajnog rizika, kamatnog rizika i cjenovnog rizika. Društvo za upravljanje nastoji upravljati tržišnim rizicima Fonda na način da diverzificira ulaganja te prati razinu tržišnih rizika u portfelju na dnevnoj bazi.

Kamatni rizik

Fond je izložen kamatnom riziku koji se uglavnom odnosi na dužničke vrijednosnice s fiksnom stopom. Na datum izvještavanja ulaganja Fonda uglavnom su sačinjavali dužnički vrijednosni papiri s fiksnom kamatnom stopom, a utjecaj kamatnog rizika na imovinu Fonda prikazan je u bilješci 18.

Cjenovni rizik

Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost financijskog instrumenta mijenjati kao rezultat promjene tržišnih cijena. Fondu je dozvoljeno ulaganje u vlasničke vrijednosnice uvrštene na uređeno tržište te u udjele u investicijskim fondovima vezane uz dioničke indekse ili kada isti ulažu u vlasničke vrijednosnice. Utjecaj cjenovnog rizika na imovinu Fonda prikazan je u bilješci 18.

7. Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

Tržišni rizik (nastavak)

Tečajni rizik

Fond može ulagati u financijske instrumente denominirane u stranoj valuti. Sukladno tome, Fond je izložen riziku promjene tečaja kune u odnosu na ostale valute na način koji može negativno utjecati na dobit i vrijednost Fonda. Kako bi se smanjila izloženost tečajnom riziku koriste se terminski ugovori. U 2022. godini Društvo za upravljanje je ugovaralo devizne forward transakcije u ime i za račun Fonda u svrhu zaštite imovine Fonda od tečajnog rizika. Utjecaj tečajnog rizika na imovinu Fonda objašnjen je u bilješci 18.

Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik da izdavatelj financijskog instrumenta neće biti u mogućnosti, u cijelosti ili djelomično, podmiriti svoje obveze prema Fondu u trenutku njihova dospijeća. Također, kreditni rizik proizlazi iz mogućnosti da suprotna ugovorna strana unutar derivativnog ili drugog instrumenta za trgovanje neće ispuniti svoje obveze. Na datum izvještavanja kreditnom riziku bila je izložena sljedeća financijska imovina: novčana sredstva, ulaganja u dužničke vrijednosnice i ostala potraživanja. Kreditni rizik dužničkih vrijednosnica se većinom odnosi na ulaganja u obveznice Republike Hrvatske te manjim dijelom na ulaganja u dužničke vrijednosne papire koje izdaju druge države te korporativni izdavatelji. Na datum izvještavanja utjecaj kreditnog rizika na imovinu Fonda bio je vrlo nizak. Kreditni rizik koji proizlazi iz nepodmirenih transakcija kupnje ili prodaje vrijednosnica smatra se malim s obzirom na mali broj transakcija kod kojih nije ugovorena isporuka uz plaćanje.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da se prodajom financijske imovine ne ostvare cijene koje su približno jednake fer vrijednosti te imovine (rizik likvidnosti imovine) ili rizik nemogućnosti uravnoteženja kratkoročnih platežnih mogućnosti s jedne strane i kratkoročnih obveza s druge strane (rizik novčanog tijeka). S obzirom da se ulaganja Fonda sastoje uglavnom od državnih dužničkih vrijednosnih papira, ulaganja u domaće i strane investicijske fondove te u dionice, te da se u sadašnjim tržišnim uvjetima takvi vrijednosni papiri mogu lako prodati, ali uzimajući u obzir veličinu Fonda, na datum izvještavanja rizik likvidnosti imovine bio je nizak. S obzirom da je na datum izvještavanja Fond imao značajna novčana sredstva i kratkoročne novčane ekvivalente koji su bili značajno veći od kratkoročnih obveza Fonda te da su se putem repo ugovora mogla uzajmiti dodatna novčana sredstva u cilju ostvarivanja potrebne likvidnosti, na datum izvještavanja rizik likvidnosti novčanog tijeka bio je vrlo nizak.

Odgovornost Uprave Društva za upravljanje za pripremu godišnjeg izvješća

Temeljem Zakona o računovodstvu (NN. br. 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20, 114/22) (u nastavku: Zakon o računovodstvu), Uprava Društva za upravljanje dužna je osigurati da za svaku finansijsku godinu finansijski izvještaji Fonda budu sastavljeni u skladu sa Zakonom i Pravilnikom o godišnjim, tromjesečnim i drugim izvještajima obveznog mirovinskog fonda (NN, br. 2/20, 98/20, 24/21 i 146/22), tako da će prezentiraju, u svim značajnim određnicama, finansijsko stanje Fonda na dan 31. prosinca 2022. godine kao i njegove rezultate poslovanja za svako prezentirano razdoblje.

Nakon provedenih istraživanja, Uprava Društva za upravljanje očekuje da će Fond u dogledno vrijeme raspolagati odgovarajućim resursima, te stoga i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju finansijskih izvještaja.

Odgovornosti Uprave Društva za upravljanje pri izradi finansijskih izvještaja obuhvaćaju sljedeće;

- odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika;
- davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena;
- postupanje u skladu s važećim računovodstvenim standardima, uz objavu i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u finansijskim izvještajima i;
- sastavljanje finansijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako pretpostavka da će Fond nastaviti poslovanje, nije primjerena.

Uprava Društva za upravljanje je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s opravdanom točnošću prikazuju finansijski položaj Fonda i dužna je pobrinuti se da finansijski izvještaji budu u skladu sa Zakonom i Pravilnikom o godišnjim, tromjesečnim i drugim izvještajima obveznog mirovinskog fonda. Pored toga, Uprava Društva za upravljanje je odgovorna za čuvanje imovine Fonda te za poduzimanje opravdanih koraka za sprječavanje i otkrivanje prijevare i drugih nepravilnosti.

Uprava Društva za upravljanje je također odgovorna i za pripremu i sadržaj Izvješća poslovodstva u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Izvješće poslovodstva, sastavljeno je sukladno zahtjevima članka 21. Zakona o računovodstvu i odobreno je za izdavanje od strane Uprave Društva za upravljanje i potpisano je s tim u skladu. Finansijski izvještaji u nastavku odobreni su od strane Uprave Društva za upravljanje 31. ožujka 2023. godine, što je potvrđeno potpisom u nastavku.

U ime Uprave Raiffeisen društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d., za Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija B:

Predsjednik Uprave

Gordan Šumanović

Članica Uprave

Eva Horvat



Član Uprave

Bojan Vuković

Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d.

Petrinjska 59

10000 Zagreb

Republika Hrvatska

31. ožujka 2023. godine

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Imateljima udjela u Raiffeisen obveznom mirovinskom fondu kategorija B

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju financijskih izvještaja fonda Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija B („Fond“), koji obuhvaćaju izvještaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2022. godine, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama u neto imovini mirovinskog fonda, izvještaj o posebnim pokazateljima mirovinskog fonda, izvještaj o vrednovanju imovine i obveza mirovinskog fonda i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu te bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, finansijski položaj Fonda na dan 31. prosinca 2022. godine i njegovu finansijsku uspješnost te njegove novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s zakonskim zahtjevima za računovodstvo mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima („MRevS“). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću neovisnog revizora u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja*. Neovisni smo od Fonda u skladu s Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe, uključujući Međunarodne standarde neovisnosti („IESBA Kodeks“) Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA) i ispunili smo naše etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključno revizijsko pitanje

Ključno revizijsko pitanje je ono pitanje koje je bilo, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjem smo se bavili u kontekstu naše revizije financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tom pitanju.

Društvo upisano u sudske registre Trgovačkog suda u Zagrebu: MBS 030022053; uplaćen temeljni kapital: 44.900,00 kuna; direktori društva: Dražen Nimčević, Katarina Kadunc; poslovna banka: Privredna banka Zagreb d.d., Radnička cesta 50, 10 000 Zagreb, ž. račun: 2340009-1110098294; SWIFT Code: PBZGHR2X IBAN: HR3823400091110098294.

Deloitte se odnosi na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, skraćeno DTTL, i mrežu njegovih članova i s njima povezanih subjekata (zajednički „organizacija Deloitte“). DTTL („Deloitte Global“) i svaki njegov član i njegovi povezani subjekti su pravno odvojeni i samostalni subjekti, koji se ne mogu međusobno obvezati na određene radnje u odnosu na treće strane. DTTL i svi njegovi povezani subjekti odgovorni su isključivo za vlastita, a ne međusobna, djela i propuste. Usluge klijentima ne pruža DTTL. Detaljan opis DTTL-a i njegovih članova možete pronaći na adresi www.deloitte.com/hr/o-nama.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)**Izvješće o reviziji finansijskih izvještaja (nastavak)****Ključno revizijsko pitanje (nastavak)****Vrednovanje finansijske imovine koje se mjeri po fer vrijednosti**

Za računovodstveni okvir i računovodstvene politike vidjeti bilješku 2 „*Pregled temeljnih računovodstvenih politika*”, odjeljak „*Finansijski instrumenti*”. Za dodatne informacije vezane uz identificirano ključno revizijsko pitanje, vidjeti bilješke 3, 4 i 10a uz priložene finansijske izvještaje.

Ključno revizijsko pitanje:	Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tijekom naše revizije:
<p>U svojim finansijskim izvještajima Fond ima iskazanu finansijsku imovinu klasificiranu u portfelj „po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak“, i finansijsku imovinu klasificiranu u portfelj „po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit“, a koja se sukladno Međunarodnom standardu finansijskog izvještavanja 9 – <i>Finansijski instrumenti</i>, mjeri po fer vrijednosti.</p> <p>Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti uključuje vrijednosnice kojima se aktivno trguje, ali i one vrijednosnice koje ne kotiraju na aktivnom tržištu i čija se fer vrijednost ne određuje koristeći tržišne cijene.</p> <p>Posljedično, pogrešan izračun fer vrijednosti navedenih finansijskih instrumenata može imati značajan utjecaj na neto vrijednost imovine Fonda.</p> <p>Mjerenje fer vrijednosti može uključivati prosudbe i procjene od strane Uprave Društva za upravljanje.</p> <p>Slijedom navedenog, odlučili smo uključiti vrednovanje finansijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kao ključno revizijsko pitanje tijekom naše revizije finansijskih izvještaja za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine.</p>	<p>Kako bismo odgovorili na rizike povezane s ključnim revizorskim pitanjem dizajnirali smo i provedli sljedeće revizorske postupke:</p> <ul style="list-style-type: none">Provjeru operativne učinkovitosti dnevne interne kontrole između Društva za upravljanje i depozitarne banke preko koje Uprava Društva za upravljanje osigurava da je dnevna neto vrijednost imovine Fonda pod upravljanjem točna;Pregled i analizu portfelja vrijednosnih papira te provjeru jesu li vrijednosni papiri vrednovani u skladu s računovodstvenim politikama Fonda i sukladno primjenjivim računovodstvenim standardima koji određuju vrednovanje imovine;Pregled i usporedbu količina, odnosno nominalne vrijednosti vrijednosnih papira, s količinama odnosno nominalnim vrijednostima navedenim u konfirmaciji depozitarne banke Fonda i/ili Središnjeg klirinškog depozitarnog društva (SKDD-a).Usporedbu cijene na odabranom uzorku vrijednosnih papira kojima se trguje na aktivnom tržištu, po kojoj su cijeni vrednovani u izvještaju o finansijskom položaju s javno dostupnom cijenom na dan 31. prosinca 2022. godine;Pregled i analizu i provjeru ispravnosti pretpostavki korištenih u izračunu fer vrijednosti instrumenata koji ne kotiraju na aktivnom tržištu i usporedbu dobivene vrijednosti s našim ponovnim izračunom.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja (nastavak)

Ostale informacije

Uprava Društva za upravljanje je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u Godišnje izvješće, ali ne uključuju financijske izvještaje i naše izvješće neovisnog revizora o njima.

Naše mišljenje o financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije.

U vezi s našom revizijom financijskih izvještaja Fonda, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. U pogledu Izvješća poslovodstva Fonda koje je uključeno u Godišnje izvješće, obavili smo i postupke propisane Zakonom o računovodstvu. Ti postupci uključuju provjeru uključuje li Izvješće poslovodstva potrebne objave navedene u članku 21. Zakona o računovodstvu.

Temeljem provedenih postupaka tijekom naše revizije, u mjeri u kojoj smo bili u mogućnost to procijeniti, izvještavamo sljedeće:

1. Informacije uključene u ostale informacije u skladu su, u svim značajnim odrednicama, s priloženim financijskim izvještajima.
2. Izvješće poslovodstva Fonda pripremljeno je, u svim značajnim odrednicama, u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu.

Na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Fonda i njegova okruženja stečenog u okviru revizije financijskih izvještaja, nismo ustanovili značajne pogrešne prikaze u ostalim informacijama.

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje financijskim izvještajima

Uprava Društva za upravljanje je odgovorna za sastavljanje i fer prikaz financijskih izvještaja u skladu s zakonskim zahtjevima za računovodstvo mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj, i za one interne kontrole za koje Uprava Društva za upravljanje odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju financijskih izvještaja, Uprava Društva za upravljanje je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Fonda da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Fond ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Društvo za upravljanje.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja (nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili skupno, utječu na ekonomski odluke korisnika donijete na osnovi tih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostačni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaznje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrol relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva za upravljanje.
- Ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenošći korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Fonda da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtjeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Fond prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenoj osnovi.
- Ocjenjujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog priopćavanja.

Deloitte.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvještavanje sukladno ostalim zakonskim ili regulatornim zahtjevima

Ostale obveze izvještavanja propisane Uredbom EU br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća i Zakonom o reviziji

Glavna skupština Društva za upravljanje nas je imenovala revizorom Fonda 26. travnja 2022. godine za potrebe revizije priloženih finansijskih izvještaja. Naš neprekinuti angažman traje ukupno 2 godina te se odnosi na razdoblje 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2022. godine.

Potvrđujemo sljedeće:

- naše revizorsko mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima dosljedno je s dodatnim izvješćem izdanim revizijskom odboru Društva za upravljanje 31. ožujka 2023. godine, u skladu s člankom 11. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća;
- prilikom obavljanja revizije nisu pružane nedozvoljene nerevizijске usluge iz članka 5. stavka 1. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća.

Društvu za upravljanje i Fondu pod njegovom kontrolom nismo, uz usluge zakonske revizije, pružili druge usluge, osim onih usluga koje su objavljene u Godišnjem izvješću.



Katarina Kadunc

Direktor i ovlašteni revizor



Deloitte d.o.o.

31. ožujka 2023. godine

Radnička cesta 80,

10 000 Zagreb,

Republika Hrvatska

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

Konta skupine	Pozicija	Bilješka	2021.	2022.
	Neto realizirani dobici (gubici) financijskih instrumenata	3	449.568.732	82.218.082
73	Realizirani dobici od financijskih instrumenata	3	615.464.819	874.655.002
63	Realizirani gubici od financijskih instrumenata	3	(165.896.087)	(792.436.920)
	Neto nerealizirani dobici (gubici) financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	4	1.326.004.054	(759.167.382)
72 – 62	Neto nerealizirani dobici (gubici) financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (svođenje na fer vrijednost)	4a	1.136.981.821	(861.815.631)
71x-60x	Neto tečajne razlike financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	4b	189.022.233	102.648.249
	Ostali prihodi		2.754.348.882	3.419.349.000
70	Prihodi od kamata i amortizacija premije/(diskonta)	5	526.920.216	524.973.524
71 (osim 71x)	Pozitivne tečajne razlike		2.052.517.036	2.630.640.134
74	Prihodi od dividendi	5a	159.223.576	247.956.813
75	Dobit od ukidanja rezervacija za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke		-	-
76	Ostali prihodi		15.688.054	15.778.529
	Ostali financijski rashodi		(1.898.156.713)	(2.470.664.461)
67	Rashodi od kamata		(6.093)	(17.986)
60 (osim 60x)	Negativne tečajne razlike		(1.898.150.620)	(2.470.646.475)
64x	Gubici od umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke		-	-
68	Ostali rashodi s osnova ulaganja u finansijske instrumente		-	-
	Ostali rashodi		(109.613.550)	(109.862.574)
61	Rashodi s osnova odnosa s mirovinskim društvom	6	(100.254.491)	(98.958.966)
65	Naknada depozitaru	7	(6.429.764)	(6.230.750)
66	Transakcijski troškovi		(2.929.295)	(3.974.980)
64y	Umanjenje ostale imovine		-	-
69	Ostali dozvoljeni troškovi mirovinskog fonda	7a	-	(697.878)
	Dobit ili gubitak		2.522.151.405	161.872.665
	Ostala sveobuhvatna dobit		(409.843.445)	(1.256.635.814)
	Promjena fer vrijednosti vlasničkih instrumenata		-	-
	Promjena revalorizacijskih rezervi: dužnički vrijednosni papiri		(409.843.445)	(1.256.635.814)
	– nerealizirani dobici/gubici		(409.843.445)	(1.256.635.814)
	– preneseno u račun dobiti i gubitka (reklasifikacijske usklade)		-	-
	Promjena revalorizacijskih rezervi: instrumenti zaštite (učinkoviti dio)		-	-
	– dobici/gubici		-	-
	– preneseno u račun dobiti i gubitka (reklasifikacijske usklade)		-	-
	Ukupna sveobuhvatna dobit		2.112.307.960	(1.094.763.149)

Računovodstvene politike i bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o finansijskom položaju
 Na dan 31. prosinca 2022. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

Konta skupine	Pozicija	Bilješka	31.12.2021.	31.12.2022.
Imovina fonda				
10+18*	Novčana sredstva	8	736.547.523	1.114.026.215
37+52+18*	Depoziti kod kreditnih institucija	9	325.000.356	113.149.560
	Prenosivi dužnički i vlasnički vrijednosni papiri:		28.639.936.390	28.681.881.823
30+32+40+	- koji se vrednuju po fer vrijednosti	10a	19.980.397.032	18.332.503.361
41+18*	a) kojima se trguje na uređenom tržištu	10a	19.980.397.032	18.332.503.361
	b) nedavno izdani kojima je prospektom predviđeno uvrštenje		-	-
50+18*	- koji se vrednuju po amortiziranom trošku	10b	8.659.539.358	10.349.378.462
31+51	Instrumenti tržišta novca	11	429.973.770	907.849.198
33x	Udjeli UCITS fondova	12	5.800.900.771	4.830.949.308
33y	Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima	12	510.232.039	391.429.688
34	Udjeli alternativnih investicijskih fondova	12	234.622.231	428.796.609
35	Izvedeni finansijski instrumenti	17	56.620	1.133.283
55	Ostala finansijska imovina		-	-
raz 1 (osim kt)	Ostala imovina	13	22.414.272	3.909.491
10)+39+49				
A	Ukupna imovina		36.699.683.972	36.473.125.175
990-994	Izvanbilančna evidencija aktiva		5.650.986.346	12.194.675.167
Obveze fonda				
20	Obveze s osnove ulaganja u finansijske instrumente	14	524.589	185.782
21+28*	Finansijske obveze koje se vrednuju po fer vrijednosti	15,17	21.029.880	889.994
22+28*	Finansijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku	16	-	2.268.754
23	Obveze prema mirovinskom društvu		8.797.887	8.405.358
24	Obveze prema depozitaru		526.634	529.226
26	Obveze s osnove prijenosa obračunskih jedinica		4.732.191	2.236.717
25+28*	Ostale obveze mirovinskog fonda		3.183	6.158
B	Ukupno obveze mirovinskog fonda		35.614.364	14.521.989
C	Neto imovina mirovinskog fonda		36.664.069.608	36.458.603.186
D	Broj obračunskih jedinica		126.882.579	130.001.870
E	Vrijednost obračunske jedinice mirovinskog fonda		288.9606	280.4468
Obveze fonda prema izvorima imovine				
90	Novčani primici s osnova uplata doprinosa i promjene članstva		28.321.309.338	30.504.459.863
93	Novčani izdaci s osnova isplata mirovinha i promjene članstva te zbog smrti člana		(6.828.715.422)	(8.122.569.220)
94	Dobit/(gubitak) tekuće poslovne godine		2.522.151.405	161.872.665
95	Zadržana dobit/gubitak iz prethodnih razdoblja		11.127.428.975	13.649.580.380
96	Rezerve fer vrijednosti		1.521.895.312	265.259.498
96x+96y	- fer vrijednost finansijske imovine		1.521.895.312	265.259.498
96z	- učinkoviti dio računovodstva zaštite		-	-
F	Ukupno obveze prema izvorima imovine		36.664.069.608	36.458.603.186
995-999	Izvanbilančna evidencija pasiva		5.650.986.346	12.194.675.167

Računovodstvene politike i bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o promjenama u neto imovini mirovinskog Fonda
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

Pozicija	2021.	2022.
Dobit ili gubitak	2.522.151.405	161.872.665
Ostala sveobuhvatna dobit	(409.843.445)	(1.256.635.814)
Povećanje/(smanjenje) neto imovine od poslovanja mirovinskog fonda (sveobuhvatna dobit)	2.112.307.960	(1.094.763.149)
Primici s osnova uplata doprinosa i promjene članstva	2.037.770.042	2.183.150.525
Izdaci s osnova isplata mirovina i promjene članstva te zbog smrti člana	(1.017.455.301)	(1.293.853.798)
Ukupno povećanje/(smanjenje) od transakcija s obračunskim jedinicama mirovinskog fonda	1.020.314.741	889.296.727
Ukupno povećanje/(smanjenje) neto imovine mirovinskog fonda	3.132.622.701	(205.466.422)

Računovodstvene politike i bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o novčanim tokovima (direktna metoda)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

Pozicija	2021.	2022.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti	(1.569.239.348)	(513.515.102)
Primici od prodaje prenosivih vrijednosnih papira	2.814.348.506	3.960.656.420
Izdaci od kupnje prenosivih vrijednosnih papira	(2.918.656.644)	(7.669.198.115)
Primici od prodaje instrumenata tržišta novca	430.000.000	430.000.000
Izdaci od kupnje instrumenata tržišta novca	(429.914.000)	-
Primici od prodaje udjela investicijskih fondova	2.343.934.570	3.689.868.910
Izdaci od kupnje udjela investicijskih fondova	(4.372.158.317)	(3.131.108.918)
Primici od ulaganja u izvedenice	525.537.500	1.596.091.393
Izdaci od ulaganja u izvedenice	(706.326.504)	(1.725.035.451)
Primici od dividendi	160.290.777	245.232.282
Primici od kamata	895.692.571	1.969.967.148
Izdaci za kamate	(7.522)	(9.563)
Primici po depozitima i sličnim instrumentima	-	1.096.827.708
Izdaci po depozitima i sličnim instrumentima	(325.000.000)	(885.581.753)
Izdaci od naknada za upravljanje	(99.958.085)	(99.351.494)
Izdaci za naknade depozitaru	(6.469.895)	(6.228.157)
Izdaci za transakcijske troškove i ostale dozvoljene troškove mirovinskog fonda	(75.537)	(109.026)
Ostali primici iz poslovnih aktivnosti	3.427.499.246	4.453.585.280
Ostali izdaci iz poslovnih aktivnosti	(3.307.976.014)	(4.439.121.766)
Novčani tokovi iz financijskih aktivnosti	1.022.917.264	886.412.702
Primici s osnova uplata doprinosa i promjene članstva	2.037.872.916	2.182.761.974
Izdaci s osnova isplata mirovina i promjene članstva te zbog smrti člana	(1.014.955.652)	(1.296.349.272)
Ostali primici iz financijskih aktivnosti	-	-
Ostali izdaci iz financijskih aktivnosti	-	-
Efekti promjene tečaja stranih valuta	7.478.726	4.587.879
Neto povećanje (smanjenje) novčanih sredstava	(538.843.358)	377.485.479
Novac na početku razdoblja	1.275.383.883	736.540.525
Novac na kraju razdoblja	736.540.525	1.114.026.004

Računovodstvene politike i bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

Izvještaj o posebnim pokazateljima mirovinskog Fonda
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

Pozicija	Tekuće razdoblje	31.12.2021. (n)	31.12.2020. (n-1)	31.12.2019. (n-2)	31.12.2018. (n-3)
Neto imovina mirovinskog fonda	36.458.603.186	36.664.069.608	33.531.446.907	32.473.824.118	28.544.077.216
Broj obračunskih jedinica mirovinskog fonda	130.001.870,32	126.882.578,61	123.265.599,14	119.639.667,31	114.201.190,23
Vrijednost obračunske jedinice mirovinskog fonda	280,4468	288,9606	272,0260	271,4302	249,9455
	Tekuće razdoblje	31.12.2021.	31.12.2020.	31.12.2019.	31.12.2018.
Prinos mirovinskog fonda	(2,9464)%	6,2254%	0,2195%	8,5958%	1,2221%
Pokazatelj ukupnih troškova	0,3000%	0,3100%	0,3300%	0,3600%	0,3900%

Pravne osobe za posredovanje u trgovaju financijskim instrumentima putem kojih je mirovinski fond obavio više od 10% svojih transakcija tijekom tekućeg razdoblja

Pravne osobe za posredovanje u trgovaju financijskim instrumentima	Vrijednost transakcija obavljenih putem pravnih osoba za posredovanje iskazana kao postotak od ukupne vrijednosti svih transakcija fonda u tekućem razdoblju	Provizija plaćena pravnoj osobi za posredovanje iskazana kao postotak ukupne vrijednosti transakcija obavljenih posredstvom te pravne osobe
JANE STREET FINANCIAL LIMITED	24,88%	0,00%
BOFA SECURITIES (BAML)	11,54%	0,07%
FLOW TRADERS	11,65%	0,00%
RAIFFEISENBANK AUSTRIA D.D.	16,13%	0,00%

Računovodstvene politike i bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

Izvještaj o vrednovanju imovine i obveza mirovinskog Fonda

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine

(svi iznosi izraženi su u kunama)

Metoda vrednovanja	Pozicije	Zadnji dan prethodne poslovne godine	% NAV	Na izvještajni datum tekućeg razdoblja	% NAV
Fer vrijednost	Financijska imovina	26.956.182,463	73,52	24.892.661,447	68,28
od toga tehnikama procjene	7.494.267,656	20,44	8.501.022,165	23,32
	Financijske obveze	21.029,880	0,06	889,994	0,00
od toga tehnikama procjene	21.029,880	0,06	889,994	0,00
Amortizirani trošak	Financijska imovina	9.743.501,509	26,58	11.580.075,177	31,76
	Financijske obveze	527,772	-	2.460,694	0,01
Ostale metode	Ostala imovina	-	-	388,551	0,00
	Ostale obveze	14.056,712	0,04	11.171,301	0,03

Računovodstvene politike i bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

Bilješke uz finansijske izvještaje
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

1. OPĆI PODACI

Fond koji je predmet izvještavanja

Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija B (u nastavku „Fond“) osnovan je kao zaseban subjekt bez pravne osobnosti radi prikupljanja novčanih sredstava uplaćivanjem doprinosa članova i ulaganja tih sredstava s ciljem povećanja vrijednosti imovine radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima, u skladu s odredbama Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (NN, br. 19/14, 93/15, 64/18, 115/18 i 58/20) (u nastavku „Zakon“).

Osnivanje i djelovanje mirovinskih fondova do 20. kolovoza 2014. godine bilo je regulirano Zakonom o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima koji je u Republici Hrvatskoj donesen 20. svibnja 1999. godine, te izmjenama i dopunama tog Zakona u narednim godinama.

Fond je osnovan 5. studenog 2001. godine, a započeo je s radom 30. travnja 2002. godine.

Dana 21. kolovoza 2014. godine, stupanjem na snagu Zakona, Raiffeisen obvezni mirovinski fond započinje poslovanje kao Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorije B.

Nadzor nad Fondom obavlja Hrvatska agencija za nadzor finansijskih usluga (u nastavku „Agencija“).

Društvo za upravljanje Fondom

U skladu sa Statutom Fonda, te odredbama Zakona, Fondom upravlja Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. (u nastavku „Društvo za upravljanje“) sa sjedištem u Zagrebu. Društvo za upravljanje je registrirano na Trgovačkom sudu u Zagrebu dana 27. rujna 2001. godine, a odobrenje za rad dobilo je 5. studenog 2001. godine od Agencije. Društvo za upravljanje je u 100%-tном vlasništvu Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb.

Dana 20. listopada 2014. godine Raiffeisen mirovinsko društvo za upravljanje obveznim mirovinskim fondom d.d. promijenilo je naziv u Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. i njemu je pripojeno Raiffeisen mirovinsko društvo za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.o.o.

Društvo za upravljanje odgovara za poslovanje Fonda, kao i za štetu počinjenu vlasnicima udjela uslijed kršenja Zakona i Statuta. Društvo za upravljanje Fondu zaračunava naknadu za upravljanje propisanu Zakonom.

Depozitar

Sukladno Zakonu, Društvo za upravljanje treba odabrati depozitara kojem će povjeriti čuvanje imovine Fonda. Depozitar Fonda, do 31. svibnja 2021. je bila Addiko Bank d.d., Zagreb, a od 1. lipnja 2021. godine depozitar je Privredna banka Zagreb d.d. (u nastavku „Depozitar“).

Društvo za upravljanje je odgovorno za izračun vrijednosti imovine Fonda, a Depozitar za potvrdu izračuna Društva za upravljanje. U skladu sa Zakonom Depozitar Fondu zaračunava naknadu.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Središnji registar osiguranika

Središnji registar osiguranika (u nastavku „REGOS“) je ustanova osnovana uredbom Vlade Republike Hrvatske sa zadaćom prikupljanja i nadzora uplata doprinosa za mirovinsko osiguranje i vođenja evidencije o pojedinačnim računima članova obveznih mirovinskih fondova, kao i radi prijenosa doprinosa, računa i sredstava u ime članova.

Ulaganja

Sredstva Fonda mogu se ulagati u skladu sa statutom Fonda.

Strategija ulaganja Fonda je ostvarivanje primjerene stope prinosa na dulji rok u odnosu na preuzeti rizik ulaganjem imovine Fonda na hrvatska i inozemna tržišta vlasničkih i dužničkih vrijednosnica.

U skladu sa statutom Fonda, imovina Fonda može se sastojati isključivo od:

1. prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca čiji je izdavatelj Republika Hrvatska, druga država članica Europske unije odnosno država potpisnica Ugovora o europskom gospodarskom prostoru (u nastavku: „država članica“) ili država članica Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (u nastavku: „država članica OECD-a“) te Hrvatska narodna banka ili središnja banka druge države članice, odnosno države članice OECD-a, odnosno javno međunarodno tijelo kojemu pripada većina država članica,
2. prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca za koje jamči Republika Hrvatska, druga država članica, država članica OECD-a, Hrvatska narodna banka, ili središnja banka druge države članice, odnosno države članice OECD-a ili je izdavatelj javno međunarodno tijelo kojemu pripadaju jedna ili više država članica, odnosno kojemu pripada jedna ili više država članica OECD-a, ili javno međunarodno tijelo kojemu pripadaju jedna ili više država članica,
3. prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca uvrštenih na uređeno tržište u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala, čiji je izdavatelj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a,
4. prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca uvrštenih na uređeno tržište u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala, čiji izdavatelj ima sjedište u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a,
5. prenosivih vlasničkih vrijednosnih papira uvrštenih na uređeno tržište u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala, čiji je izdavatelj dioničko društvo sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a,
6. udjela UCITS fondova koji su odobrenje za rad dobili u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi članici ili odgovarajućih fondova koji su odobrenje za rad dobili u državi članici OECD-a, pod uvjetom da su provođenje nadzora nad tim fondovima i razina zaštite ulagatelja istovjetni onima propisanim zakonom koji uređuje osnivanje i rad otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom,

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Ulaganja (nastavak)

7. udjela ili dionica u otvorenim alternativnim investicijskim fondovima, odnosno dionica ili poslovnih udjela u zatvorenim alternativnim investicijskim fondovima kojima upravljaju upravitelji koji su odobrenje za rad srednjeg ili velikog društava za upravljanje alternativnim investicijskim fondovima dobili u Republici Hrvatskoj ili odobrenje za rad u drugoj državi članici, ili odgovarajućih fondova kojima upravljaju upravitelji koji su odobrenje za rad dobili u državi članici OECD-a, pod uvjetom da su provođenje nadzora nad tim upraviteljima i razina zaštite ulagatelja istovjetni onima propisanim zakonom koji uređuje osnivanje i upravljanje alternativnim investicijskim fondovima,
8. depozita kod kreditnih institucija koji su povratni na zahtjev te koji dospijevaju za najviše 12 mjeseci, pod sljedećim uvjetima: da kreditna institucija ima registrirano sjedište u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi članici ili državi članici OECD-a, da su provođenje nadzora nad tom kreditnom institucijom i razina zaštite deponenata istovjetni onima propisanim zakonom koji uređuje poslovanje kreditnih institucija te da kreditna institucija nije povezana osoba mirovinskog društva,
9. izvedenih finansijskih instrumenata kojima se trguje na uređenim tržištima u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala ili izvedenih finansijskih instrumenata kojima se trguje izvan uređenih tržišta (neuvrštene OTC izvedenice) pod sljedećim uvjetima:
 - a) temeljna imovina izvedenice sastoji se od finansijskih instrumenata obuhvaćenih točkama 1. do 5. članka 125. stavka 1. Zakona, finansijskih indeksa, kamatnih stopa, deviznih tečajeva ili valuta, u koje Fond može ulagati u skladu sa Zakonom i propisima donesenih na temelju Zakona,
 - b) druge ugovorne strane u transakcijama s neuvrštenim (OTC) izvedenicama su institucije koje podliježu bonitetnom nadzoru, te pripadaju kategorijama koje može dodatno propisati Agencija i
 - c) neuvrštene (OTC) izvedenice podliježu svakodnevnom pouzdanom i povjerljivom vrednovanju, te ih je u svakom trenutku moguće prodati, likvidirati ili zatvoriti prijebojnom transakcijom po njihovoj fer vrijednosti na zahtjev Fonda,
10. novca na računima otvorenima u kreditnim institucijama iz čl. 125. st. 1. točke 8. Zakona,
11. prenosivih vlasničkih i/ili dužničkih vrijednosnih papira koji služe za financiranje ili sekuritizaciju infrastrukturnih projekata na području Republike Hrvatske pod uvjetima da ti vrijednosni papiri imaju dugoročne, stabilne i predvidljive novčane tokove, kako bi odgovarali ročnosti obveza mirovinskog fonda uz uvažavanje načela sigurnosti, razboritosti i opreza, te da Vlada Republike Hrvatske na temelju prijedloga koji joj je prethodno uputilo mirovinsko društvo u ime mirovinskog fonda klasificira izdavatelja tih vrijednosnih papira kao namjenskog izdavatelja za financiranje ili sekuritizaciju infrastrukturnih projekata na području Republike Hrvatske,
12. prenosivih vlasničkih vrijednosnih papira i/ili udjela kojima se trguje odnosno koji se nude putem uređenih sustava za prikupljanje kapitala koje priznaje Agencija,
13. drugih vrsta imovine koja je proizašla iz imovine iz čl. 125. st. 1. točaka 1. do 10. Zakona,
14. depozita kod Hrvatske narodne banke i Europske središnje banke.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Ulaganja (nastavak)

Fond može pozajmiti novčana sredstva od trećih osoba u ukupnom iznosu do 5% neto vrijednosti imovine Fonda, ali samo putem repo poslova, transakcija prodaje i ponovne kupnje te putem programa kreditiranja, i to na rok ne duži od pet godina kada je riječ o pozajmljivanju novčanih sredstava od Hrvatske narodne banke ili Europske središnje banke, tj. ne na rok duži od tri mjeseca kada je riječ o pozajmljivanju novčanih sredstava od trećih osoba. Iznimno, Agencija može svojom odlukom u slučaju nastanka posebnih okolnosti koje podrazumijevaju događaj ili određeno stanje koje se nije moglo predvidjeti i na koje se nije moglo utjecati, a koje ugrožava život i zdravlje građana, imovinu veće vrijednosti, znatno narušava okoliš, narušava gospodarsku aktivnost ili uzrokuje znatnu gospodarsku štetu, prethodno navedeni limit povećati do 15% neto vrijednosti imovine Fonda.

Najviše 5% neto vrijednosti imovine Fonda, a najviše do 50% svakog pojedinog ulaganja dozvoljeno je pozajmiti trećim osobama. Imovina Fonda može se pozajmljivati isključivo temeljem pisanih ugovora ili u sklopu organiziranih sustava za pozajmljivanje vrijednosnih papira koji djeluju u sklopu sustava za prijevoj i namiru. Pozajmljivanje je dozvoljeno samo na isključivu korist Fonda radi povećanja prinosa Fonda, bez neprimjerenog povećanja rizika. U tom smislu, pozajmljeni vrijednosni papiri moraju biti primjereni osigurani kolateralom. Ugovori o zajmu moraju sadržavati odredbu kojom se omogućava povlačenje pozajmljenih vrijednosnih papira na poziv u roku od 15 radnih dana.

Finansijske izvedenice Društvo za upravljanje može koristiti u svoje ime i za račun Fonda jedino u svrhu:

1. zaštite imovine i obveza Fonda,
2. efikasnog upravljanja imovinom i obvezama Fonda.

Prilikom ugovaranja finansijskih izvedenica moraju se uvažavati sljedeća ograničenja:

1. ukupna izloženost prema temeljnoj imovini koja je stvorena kroz finansijske izvedenice ne smije biti veća od 30% neto vrijednosti imovine Fonda,
2. izloženost prema jednoj osobi na temelju izvedenih finansijskih instrumenta ugovorenih s tom osobom ne smije prelaziti 3% neto vrijednosti imovine Fonda,
3. ulaganjem u izvedenice ili druge instrumente iz članka 125. stavka 1. koji u sebi imaju ugrađenu izvedenicu, nije dozvoljeno stvoriti izloženost prema temeljnoj imovini kojom se prekoračuju ograničenja ulaganja propisana Zakonom ili pravilnicima donesenim temeljem Zakona te se ne smije stvoriti izloženost prema imovini iz članka 134. Zakona.

Agencija Pravilnikom o dozvoljenim ulaganjima i dodatnim ograničenjima ulaganja obveznog mirovinskog fonda (NN, br. 2/20, 15/20 i 24/21) (u nastavku: „Pravilnik o dozvoljenim ulaganjima“) propisuje dodatna ograničenja za ulaganja, postupanja s imovinom mirovinskih fondova te izračun izloženosti iz članka 126. Zakona.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Ulaganja (nastavak)

Imovina Fonda ne može biti uložena u:

1. imovinu koja je po zakonu neotudiva ili koja je opterećena, odnosno založena ili fiducijarno prenesena radi osiguranja kakve tražbine i
2. vrijednosne papire i/ili poslovne udjele izdane od depozitara Fonda, bilo kojeg dioničara, odnosno vlasnika udjela Društva za upravljanje, ili bilo koje osobe koja je povezana osoba s prethodno navedenim osobama. Navedeno ograničenje se ne primjenjuje na vrijednosne papire iz članka 125. stavka 1. točke 1. Zakona.

U slučaju nastanka posebnih okolnosti koje podrazumijevaju događaj ili određeno stanje koje se nije moglo predvidjeti i na koje se nije moglo utjecati, a koje ugrožava život i zdravlje građana, imovinu veće vrijednosti, znatno narušava okoliš, narušava gospodarsku aktivnost ili uzrokuje znatnu gospodarsku štetu, Agencija može donijeti odluku kojom privremeno dozvoljava prekoračenje ograničenja ulaganja iz članaka 125. do 134. Zakona. Takva odluka može se donijeti na razdoblje od najviše godinu dana, osim ako Agencija procijeni da još uvijek traju posljedice posebnih okolnosti ili nije došlo do okončanja posebnih okolnosti kojim je izazvano donošenje odluke te će vodeći računa o zaštiti javnog interesa i/ili interesa članova mirovinskih fondova odlučiti o dalnjem trajanju navedene odluke.

Imovina Fonda investirana je u dužničke i vlasničke vrijednosnice te udjele u investicijskim fondovima sukladno zakonskim ograničenjima i tržišnim uvjetima kako bi se maksimizirao očekivani prihod te minimizirao očekivani rizik.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Uprava i Nadzorni odbor

Upravljačku strukturu Raiffeisen društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. čine:

Uprava

Gordan Šumanović – predsjednik Uprave

Eva Horvat – član Uprave

Bojan Vuković – član Uprave

Mladen Latković – prokurist

Nadzorni odbor

Anton Starčević – predsjednik Nadzornog odbora

Anita Cvanciger - zamjenica predsjednika Nadzornog odbora

Dubravko Lukač – član Nadzornog odbora

mr. sc. Zvonimir Savić – član Nadzornog odbora

Peter Žilinek – član Nadzornog odbora

Revizijski odbor

Anton Starčević – predsjednik Revizijskog odbora

Dubravko Lukač – zamjenik predsjednika Revizijskog odbora

Zvonimir Savić – član Revizijskog odbora

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnova za pripremu - Izjava o usklađenosti

Finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa Zakonom i Pravilnikom o godišnjim, tromjesečnim i drugim izvještajima obveznog mirovinskog fonda (NN, br. 2/20, 98/20, 24/21 i 146/22) izdanom od strane Agencije. Računovodstvena regulativa Agencije temelji se na Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja usvojenim od strane Europske unije („MSFI“). Računovodstvene politike podudaraju se s računovodstvenim odredbama Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja usvojenih od strane EU, osim u dijelu izračuna očekivanih kreditnih gubitaka za finansijsku imovinu po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit te u dijelu prezentacije izvještaja o finansijskom položaju i računu dobiti i gubitka koji su pripremljeni u sukladno pravilniku Agencije.

Tamo gdje se računovodstvene politike podudaraju s MSFI usvojenim od strane EU, u opisu računovodstvenih politika Fonda poziva se na pojedine standarde koji su bili u primjeni na dan 31. prosinca 2022. godine.

Agencija je Pravilnikom o utvrđivanju neto vrijednosti imovine i vrijednosti obračunske jedinice obveznog mirovinskog fonda (NN br. 128/17, 114/18, 2/20 i 146/22) (u nastavku "Pravilnik") propisala kako je Fond dužan propisati u računovodstvenim politikama načela i osnove za priznavanje, mjerjenje te prestanak priznavanja imovine i obveza Fonda. Agencija se u Pravilniku poziva na odredbe vezane uz priznavanje i mjerjenje finansijskih instrumenata sukladno MSFI-ju 9: *Finansijski instrumenti* („MSFI 9“), koji se primjenjuje od 1. siječnja 2018. godine, osim ranije spomenutih odstupanja vezanih uz izračun očekivanih kreditnih gubitaka. Obzirom da Fond fer vrednuje imovinu, smatra da priznavanje i mjerjenje ne odstupa značajno od zahtjeva MSFI-ja 9.

Pravilnikom je uvedena mogućnost odstupanja od MSFI-ja u računovodstvenim politikama obveznih mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj budući da dozvoljava određena izuzeća od pravila mjerjenja koja su propisana MSFI-jem 9, a odnose se na finansijsku imovinu koja se mjeri po amortiziranom trošku, pri čemu društva za upravljanje mirovinskim fondovima mogu odabrat da mirovinski fondovi pod njihovim upravljanjem priznaju kreditne gubitke samo za finansijsku imovinu za koju postoji objektivan dokaz o umanjenju vrijednosti. Navedeno izuzeće znači kako mirovinski fondovi priznaju umanjenje vrijednosti samo za nastale kreditne gubitke.

Društvo za upravljanje odlučilo je primijeniti ovo izuzeće od MSFI-a 9 za sve fondove kojima upravlja.

Ovi finansijski izvještaji odobreni su od strane Uprave Društva za upravljanje dana 31. ožujka 2023. godine.

Osnova za mjerjenje

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su na osnovi fer vrijednosti za finansijske instrumente po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka i finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Ostala finansijska imovina i obveze iskazani su po amortiziranom ili povjesnom trošku.

Agencija je Pravilnikom propisala kako je Društvo za upravljanje dužno propisati u računovodstvenim politikama načela i osnove za priznavanje, mjerjenje i prestanak priznavanja imovine i obveza mirovinskog fonda. Istim Pravilnikom, Agencija se poziva na odredbe vezane uz priznavanje i mjerjenje finansijskih instrumenata sukladno MSFI-ju 9 koji su u primjeni od 1. siječnja 2018. godine, uz ranije spomenuta odstupanja vezana uz vrednovanje finansijske imovine Fonda.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Vremenska neograničenost poslovanja

Društvo za upravljanje, u trenutku odobrenja ovih finansijskih izvještaja očekuje i ima saznanja da Fond raspolaze odgovarajućim resursima za nastavak poslovanja. Stoga i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju finansijskih izvještaja.

Izvještajna valuta

Finansijski izvještaji Fonda iskazani su u hrvatskim kunama (HRK). Na dan 31. prosinca 2021. i 31. prosinca 2022. godine, službeni tečaj kune u odnosu na druge značajne valute bio je kako slijedi:

Valuta	31. prosinca	31. prosinca
	2021.	2022.
1 EUR	7,517174	7,534500
1 USD	6,643548	7,064035
1 CHF	7,248263	7,651569
1 GBP	8,958615	8,495033

Promjene u značajnim računovodstvenim politikama

Prva primjena novih izmjena postojećih standarda na snazi za tekuće izvještajno razdoblje

U tekućoj godini Uprava Društva za upravljanje je primijenila niz izmjena i dopuna međunarodnih računovodstvenih standarda koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde („OMRS“) i usvojeni su u Europskoj uniji („EU“), a koji su obvezni za izvještajno razdoblje koje počinje 1. siječnja 2022. ili nakon tog datuma.

Standard	Naslov
Izmjene i dopune MSFI-ja 3	Pozivanje na Konceptualni okvir s izmjenama i dopunama MSFI-ja 3
Izmjene i dopune MRS-a 16	Nekretnine, postrojenja i oprema - prihodi prije namjeravane uporabe
Izmjene i dopune MRS-a 37	Štetni ugovori - trošak ispunjenja ugovora
Izmjene i dopune raznih standarda (MSFI 1, MSFI 9, MSFI 16 i MRS 41)	Poboljšanja MSFI-jeva - ciklus 2018. - 2020.

Njihovo usvajanje nije imalo nikakav značajan utjecaj na objave ili na iznose iskazane u ovim finansijskim izvještajima.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Promjene u značajnim računovodstvenim politikama (nastavak)

Standardi i izmjene postojećih standarda i tumačenja koje je objavio OMRS i usvojeni su u Europskoj Uniji, ali još nisu na snazi

Na datum odobrenja ovih finansijskih izvještaja, Uprava Društva za upravljanje nije primijenila sljedeće nove i revidirane međunarodne računovodstvene standarde koje je izdala i usvojila EU, ali još nisu na snazi:

Standard	Naslov	EU datum usvajanja
MSFI 17	Novi standard MSFI 17 "Ugovori o osiguranju" uključujući izmjene i dopune MSFI 17 iz lipnja 2020. i prosinca 2021.	1.1.2023
Izmjene i dopune MRS 1	Objavljivanje računovodstvenih politika	1.1.2023
Izmjene i dopune MRS 8	Definicija računovodstvenih procjena	1.1.2023
Izmjene i dopune MRS 12	Odgođeni porez koji se odnosi na imovinu i obveze proizašle iz jedne transakcije	1.1.2023

Društvo za upravljanje ne očekuje da će usvajanje gore navedenih Standarda imati značajan utjecaj na finansijske izvještaje Fonda u budućim razdobljima.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Promjene u značajnim računovodstvenim politikama (nastavak)

Novi standardi i izmjene standarda koje je objavio OMRS, ali još nisu usvojeni u Europskoj uniji

Trenutno se standardi koje je usvojila EU ne razlikuju značajno od propisa koje je usvojio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde, osim sljedećih novih standarda i izmjena postojećih standarda, koje EU još nije usvojila na datum izdavanja ova finansijska izvješća:

Standard	Naslov	Status usvajanja u EU
Izmjene i dopune MRS-a 1	Klasifikacija obveza kao tekućih ili dugoročnih (datum stupanja na snagu IASB-a: 1. siječnja 2023.)	Još nije usvojeno
Izmjene i dopune MRS-a 1	Dugotrajne obveze s ugovorima (Datum stupanja na snagu IASB-a: 1. siječnja 2024.)	Još nije usvojeno
Izmjene i dopune MSFI-ja 16	Odgovornost za leasing u prodaji i „sale and lease back“ (Datum stupanja na snagu OMRS-a: 1. siječnja 2024.)	Još nije usvojeno
MSFI 14	Računi regulatornih vremenskih razgraničenja (Datum stupanja na snagu OMRS-a: 1. siječnja 2016.)	Europska komisija odlučila je ne pokrenuti postupak odobravanja ovog privremenog standarda i pričekati konačni standard
Izmjene i dopune MFSI-ja 10 i MRS-a 28	Prodaja ili doprinos imovine između ulagača i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog pothvata i daljnje izmjene i dopune (datum stupanja na snagu odgađa OMRS na neodređeno vrijeme, ali dopuštena je ranija primjena)	Proces odobravanja odgođen na neodređeno vrijeme dok se ne završi istraživački projekt o metodi udjela

Društvo za upravljanje ne očekuju da će usvajanje gore navedenih Standarda imati značajan utjecaj na finansijske izvještaje Fonda u budućim razdobljima.

Računovodstvo zaštiće portfelja finansijske imovine i obveza čija načela EU nije usvojila, ostaje neregulirano. Prema procjenama Uprave Društva za upravljanje, primjena računovodstva zaštiće na portfelj finansijske imovine ili obveza u skladu s MRS-om 39: "Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerjenje" ne bi značajno utjecala na finansijske izvještaje, ako bi se primijenila na datum bilance.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Korištenje procjena i prosudbi

Sastavljanje finansijskih izvještaja sukladno računovodstvenoj regulativi primjenjivoj na regulirane mirovinske fondove u Republici Hrvatskoj zahtijeva donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki od strane rukovodstva Društva za upravljanje koje utječu na primjenu politika i objavljenih iznosa imovine i obveza, prihoda i troškova. Procjene i povezane pretpostavke temelje se na povijesnom iskustvu i različitim drugim čimbenicima za koje smatra da su razumni u danim uvjetima, uz raspoložive informacije na datum izvještavanja, a čiji rezultat čini osnovu za donošenje prosudbi o knjigovodstvenim vrijednostima imovine i obveza koje nisu direktno vidljive iz ostalih izvora. Stvarni rezultati se mogu razlikovati od procjena.

Procjene i pripadajuće pretpostavke redovito se pregledavaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je promjena procjene napravljena ako promjena utječe samo na to razdoblje. Ako promjena utječe na razdoblje u kojem je nastala i na buduća razdoblja, priznaje se u razdoblju u kojem je nastala i u budućim razdobljima. Informacije o prosudbama rukovodstva Društva za upravljanje koje se odnose na primjenu računovodstvenih propisa, koji imaju značajan utjecaj na finansijske izvještaje kao i informacije o procjenama sa znatnim rizikom mogućeg značajnog usklađenja u idućoj godini objavljene su u *Bilješci 2A: Ključne računovodstvene procjene i prosudbe*.

Promjene u prezentiranju ili klasifikaciji stavki unutar finansijskih izvještaja

Računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane i osim ako nije drugačije navedeno, u skladu su s onima korištenim u prethodnoj godini.

Prihodi od ulaganja

Prihodi od ulaganja za razdoblje uključuju realizirane dobitke od ulaganja u vlasničke i dužničke vrijednosnice, udjele u investicijskim fondovima te izvedene finansijske instrumente. Također uključuju pozitivne tečajne razlike od monetarnih finansijskih instrumenata, dividende i ostale slične prihode.

Prihodi od kamata od dužničkih vrijednosnica koje se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku te tekućih računa i plasmana kod banaka priznaju se u dobiti ili gubitku kako nastaju, primjenom efektivne kamatne stope relevantnog instrumenta izračunate na datum stjecanja, kojom se budući procijenjeni novčani tokovi svode na neto sadašnju vrijednost tijekom razdoblja trajanja pripadajućeg ugovora ili primjenom odgovarajuće promjenjive kamatne stope.

Prihodi od kamata uključuju i amortizaciju bilo kojeg diskonta ili premije, i ukoliko je primjenjivo, transakcijske troškove ili ostale razlike između početne knjigovodstvene vrijednosti kamatonosnog instrumenta i njegove vrijednosti po dospijeću, izračunatih primjenom efektivne kamatne stope. Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortiziranog troška finansijske imovine ili obveze i raspoređivanja prihoda od kamata ili rashoda od kamata tijekom očekivanog razdoblja držanja instrumenata. Prihod od kamata od dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak priznaje se po kuponskoj kamatnoj stopi.

Nerealizirani dobici i gubici od ulaganja u finansijske instrumente uključuju promjenu fer vrijednosti finansijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Realizirani dobici i gubici od ulaganja uključuju razliku između knjigovodstvene cijene kupnje utvrđene na dan prodaje i cijene po kojoj se vrijednosni papir prodaje.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Rashodi od ulaganja

Rashodi od ulaganja uključuju realizirane gubitke od ulaganja u vlasničke i dužničke vrijednosnice, udjele u investicijskim fondovima te derivativne finansijske instrumente. Rashodi od ulaganja također uključuju naknadu za upravljanje, naknadu Depozitaru, brokerske naknade i transakcijske troškove, ostale rashode te negativne tečajne razlike od monetarnih finansijskih instrumenata.

Prihodi od dividendi

Dividende na vlasničke vrijednosnice i raspodjele iz investicijskih fondova priznaju se na datum izglasavanja dividende na Glavnoj skupštini društva ili kada je utvrđeno pravo na dividende, ovisno koji datum je raniji, a povezana potraživanja iskazuju se u izvještaju o finansijskom položaju u okviru „ostale imovine“, odnosno u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u okviru prihoda od dividendi. Nakon isplate dividende, povezana potraživanja prebijaju se iznosom naplaćenog novca.

Dobici i gubici od preračunavanja monetarne imovine i obveza

Transakcije u stranim valutama preračunate su po službenom tečaju Hrvatske narodne banke na dan poslovne promjene. Monetarna i nemonetarna imovina i obveze izražene u stranim valutama preračunati su u kune po službenom tečaju koji se primjenjuje na datum izvještavanja.

Sve tečajne razlike koje proizlaze iz preračunavanja stranih valuta i svi realizirani dobici umanjeni za gubitke kod prodaje ili namire monetarne imovine ili obveza uključeni su u dobit ili gubitak u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Nerealizirane tečajne razlike koje proizlaze iz finansijskih instrumenta koji se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka prikazani su u poziciji Neto tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Sve ostale tečajne razlike proizašle od preračunavanja stranih valuta po imovini i obvezama, uključujući novčana sredstva, nerealizirane tečajne razlike od ulaganja u imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, ulaganja u imovinu koja se mjeri po amortiziranom trošku te efekte od spot kupoprodaje stranih valuta prikazane su u stavkama ostalih pozitivnih odnosno ostalih negativnih tečajnih razlika.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Troškovi upravljanja Fondom i drugi troškovi

Ukupni iznos naknada koje terete imovinu Fonda dobiva se zbrajanjem svih naknada kako slijedi:

- Ulagna naknada, koju izračunava REGOS u iznosu od 0,5% (2021.: 0,5%) od ukupno prikupljenih doprinosa. Iznos svih doprinosa uplaćenih na određeni dan, umanjenih za ulaznu naknadu, polaže se na račun Fonda, dok se ulazna naknada priznaje kao prihod Društva za upravljanje;
- Naknada za upravljanje Fondom obračunava se u iznosu od 0,27% (2021.: 0,284%) godišnje od ukupne vrijednosti imovine Fonda, nakon odbitka obveza s osnove ulaganja. Izračun se obavlja za svaki dan vrednovanja imovine Fonda na osnovi vrijednosti ukupne imovine Fonda. Isplaćuje se društvu za upravljanje jednom mjesечно, drugi radni dan za prethodni mjesec;
- Naknada za izlaz iz Fonda naplaćuje se prilikom prijelaza iz jednog (bivšeg) fonda u drugi (novi) fond pod upravljanjem drugog mirovinskog društva, a izračunava se na temelju ukupnog iznosa koji se nalazi na osobnom računu člana fonda, i to u iznosu od 0,8% u prvoj godini članstva, 0,4% u drugoj, 0,2% u trećoj, a u ostalim godinama se ne naplaćuje izlazna naknada. Ovu naknadu također izračunava i REGOS, odnosno drugi fond prima iznos koji se nalazio na osobnom računu člana Fonda, umanjen za izlaznu naknadu koja se plaća Društvu za upravljanje;
- Naknada depozitaru obračunava se u iznosu od 0,017% (2021.: do 31. svibnja 2021. godine u iznosu 0,02%, a od 1. lipnja 2021. godine u iznosu od 0,017%) godišnje od ukupne vrijednosti imovine Fonda, nakon odbitka obveza s osnove ulaganja. Naknada depozitaru se obračunava dnevno, a isplaćuje depozitaru jednom mjesечно, drugi radni dan za prethodni mjesec.

Finansijski instrumenti

Klasifikacija

Društvo za upravljanje klasificira finansijsku imovinu i finansijske obveze Fonda temeljem definiranog poslovnog modela, a u skladu s klasifikacijom imovina se mjeri kao:

- Imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (FVRDIG),
- imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOSD),
- imovinu koja se mjeri po amortiziranom trošku (AC) i ostale finansijske obveze.

Uprava Društva za upravljanje odlučuje o klasifikaciji odmah pri inicialnom priznavanju.

Finansijska imovina ne reklassificira se nakon početnog priznavanja, osim ako se ne mijenja poslovni model za upravljanje finansijskom imovinom. U tom slučaju finansijska imovina reklassificira se od prvog dana prvog izještajnog razdoblja nakon promjene poslovnog modela.

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Klasifikacija (nastavak)

Finansijska imovina i obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Sva finansijska imovina koja nije klasificirana kao finansijska imovina vrednovana po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, kako je niže opisano, mjeri se po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, uključujući svu derivativnu finansijsku imovinu. Kategorija finansijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitaka ima dvije podkategorije: finansijska imovina namijenjena trgovaju i ona koja je na početku određena da se vodi po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Društvo za upravljanje određuje finansijsku imovinu i obveze Fonda po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak kada se:

- imovinom i obvezama upravlja, vrednuje ili interno prikazuje na osnovi fer vrijednosti,
- priznavanjem eliminira ili značajno umanjuje računovodstvena neusklađenost koja bi u protivnom nastala, ili
- imovina i obveze sadrže ugrađeni derivativ koji značajno mijenja novčane tokove koji bi inače proizlazili iz ugovora.

Finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak uključuju vlasničke i dužničke vrijednosne papire, ulaganja u investicijske fondove te derivativne finansijske instrumente. Svi finansijski instrumenti u kategoriji kroz dobit ili gubitak kategorizirani su u portfelj namijenjen trgovaju.

Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku

Finansijska imovina se mjeri po amortiziranom trošku ako su obuhvaćena oba slijedeća uvjeta:

- finansijska se imovina drži u okviru poslovnog modela čija je svrha držanje finansijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i
- na temelju ugovornih uvjeta finansijske imovine na određene datume nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku uključuje plasmane kod banaka, dužničke vrijednosne papire i ostala potraživanja.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Klasifikacija (nastavak)

Imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Finansijska se imovina mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako su ispunjena oba slijedeća uvjeta:

- finansijska se imovina drži u okviru poslovnog modela čiji se cilj ostvaruje i prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom te finansijske imovine te
- na temelju ugovorenih uvjeta finansijske imovine na određene datume nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit uključuje dužničke vrijednosne papire, prvenstveno državne obveznice i obveznice gospodarskih subjekata.

Određivanje poslovnog modela

Društvo za upravljanje na razini ulaganja procjenjuje cilj poslovnog modela Fonda. Pri razmatranju, Uprava Društva za upravljanje uključuje sljedeće informacije:

- definirane politike i ciljeve individualnog ulaganja i učinak tih politika u praksi. Navedeno uključuje ocjenu je li strategija managementa ostvarivanje ugovorenih prihoda od kamata, održavanje određene razine kamatnih stopa, usklađivanje trajanja finansijske imovine s trajanjem bilo koje povezane obveze ili očekivanih novčanih odljeva ili ostvarivanja novčanih priljeva prodajom imovine;
- rizike koji utječu na rezultate poslovnog modela (uključujući utjecaj na finansijsku imovinu koja se nalazi u tom poslovnom modelu) i kako se navedenim rizicima upravlja;
- učestalost, količinu i vrijeme prodaje finansijske imovine u prethodnim razdobljima, razlozima prodaja i budućim očekivanim prodajnim aktivnostima.

Društvo za upravljanje je odredilo kako Fond ima tri poslovna modela:

- Poslovni model u kojem se imovina drži do naplate, a koji uključuje plasmane kod banaka, dužničke vrijednosne papire za koje Društvo za upravljanje tako odredi, instrumente tržišta novca te ostala potraživanja. Navedena finansijska imovina drži se radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova.
- Poslovni model čiji se cilj ostvaruje prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine, a koji je osnovni poslovni model za sve oblike dužničkih vrijednosnih papira.
- Poslovni model čiji se cilj ostvaruje prodajom finansijske imovine, a koristi se u svrhu klasifikacije sve ostale imovine koja se nalazi u imovini Fonda, a nije klasificirana u poslovni model držanje imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova ili poslovni model čiji se cilj ostvaruje prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine. Navedena finansijska imovina i njen rezultat se procjenjuje na temelju trenutne fer vrijednosti.

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Određivanje jesu li ugovoreni novčani tokovi isključivo otplate glavnice i kamata (SPPI)

U svrhu ove procjene, „glavnica“ se definira kao fer vrijednost finansijske imovine pri početnom priznavanju, „kamata“ se definira kao naknada za vremensku vrijednost novca, kreditni rizik povezan s vremenskim periodom u kojem se otplaćuje preostali dio glavnice te ostale osnovne rizike i troškove kreditiranja (npr. rizik likvidnosti i administrativni troškovi), kao i za profitnu maržu.

Pri procjeni jesu li ugovorni novčani tokovi isključivo plaćanja glavnice i kamata (SPPI), Društvo za upravljanje razmatra ugovorne uvjete instrumenta. To uključuje procjenu sadrži li finansijska imovina ugovorni uvjet koji bi mogao promijeniti vremensko razdoblje ili iznos ugovorenih novčanih tokova na način da prethodni uvjet ne bi bio zadovoljen. Prilikom izrade ove procjene, Društvo za upravljanje razmatra:

- nepredviđene događaje koji bi mogli izmijeniti iznos ili period planiranih primitaka novčanih tokova;
- uvjete koji mogu utjecati na promjenu ugovorene kuponske stope, uključujući klauzule varijabilne stope;
- opcije prijevremene otplate i produljenja; i
- odredbe koje ograničavaju prava Fonda na potraživanja novčanih tokova određene imovine.

Priznavanje

Sva finansijska imovina uključujući i izvedenice priznaju se u izvještaju o finansijskom položaju u trenutku kada Fond postane dio obvezujućeg ugovora o finansijskom instrumentu. Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka te imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznaje se u izvještaju o finansijskom položaju na datum kada se počnu primjenjivati ugovoreni uvjeti instrumenta u kojem je Fond jedna od ugovornih strana.

Fond početno priznaje imovinu koja se vrednuje po amortiziranom trošku na dan njezinog ugovaranja, kreiranja ili stjecanja.

Početno i naknadno mjerjenje

Finansijski instrumenti se početno mjeru po fer vrijednosti uvećano, ako se radi o finansijskoj imovini ili finansijskoj obvezi koja se ne vodi po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka, za transakcijske troškove koji su direktno povezani sa stjecanjem ili izdavanjem finansijske imovine ili finansijske obveze. Transakcijski troškovi po osnovi finansijske imovine i finansijskih obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka rashoduju se po nastanku, dok se kod drugih finansijskih instrumenata amortiziraju metodom efektivne kamatne stope.

Nakon početnog priznavanja, sva finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka mjeri se po fer vrijednosti, a promjene u njihovoј fer vrijednosti priznaju se kroz dobit ili gubitak.

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Početno i naknadno mjerjenje (nastavak)

Nakon početnog priznavanja finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit mjeri se po fer vrijednosti, dok se rezultirajući dobici i gubici priznaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, osim gubitaka kod umanjenja vrijednosti, dobitaka ili gubitaka po tečajnim razlikama monetarne imovine poput dužničkih vrijednosnica, te amortizacije premije ili diskonta (uključujući transakcijske troškove) metodom efektivne kamatne stope, koji se priznaju kroz dobit ili gubitak.

Realizirani efekti za imovinu koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznaju se na način da se svi nerealizirani dobici ili gubici priznati u sveobuhvatnoj dobiti za dužničke vrijednosnice kumulativno prenose kroz dobit ili gubitak uvećano ili umanjeno za razliku do prodajne cijene. Nerealizirani efekti po vlasničkim vrijednosnicama, nikad se ne prenose u dobit ili gubitak, nego ostaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. U izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u pozicijama realizirani dobici i realizirani gubici prikazan je bruto iznos kumulativnih dobitaka ili gubitaka zabilježenih do trenutka prodaje.

Finansijska imovina po amortiziranom trošku mjeri se po amortiziranom trošku, primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjeno za gubitke od umanjenja vrijednosti ako postoje. Premije i diskonti uključeni su u knjigovodstvenu vrijednost povezanog instrumenta i amortiziraju se na temelju efektivne kamatne stope instrumenta.

Ostale finansijske obveze, osim onih koje se vode po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, mjere se po amortiziranom trošku, primjenom efektivne kamatne stope.

Principi mjerjenja fer vrijednosti

Fer vrijednost finansijske imovine temelji se na njihovoj tržišnoj cijeni na dan izvještavanja utvrđenoj prema regulativi Agencije kako je navedeno u nastavku, bez umanjenja za zavisne troškove ili je temeljena na vrijednosti sličnih finansijskih instrumenata.

Fer vrijednost utvrđuje se kao cijena koja se može ostvariti prodajom imovine ili platiti za prijenos obveze u redovnoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerjenja ili u njihovom nedostatku cijena koja se može ostvariti na najpovoljnijem tržištu na kojem Fond ima pristup na datum mjerjenja. Fer vrijednost obveze također odražava njezin rizik neizvršenja.

Fer vrijednost prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na aktivnom tržištu izračunava se primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnih papira protrgovanih na uređenom tržištu u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala u Republici Hrvatskoj te prijavljenih OTC transakcija na dan za koji se vrednuje imovina i obveze mirovinskog fonda. Fer vrijednost vlasničkih vrijednosnih papira kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na aktivnom tržištu izračunava se primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnih papira protrgovanih na uređenom tržištu. Fer vrijednost prenosivih vrijednosnih papira te instrumenata tržišta novca kojima se trguje u drugoj državi članici ili državi članici OECD-a na aktivnom tržištu vrednuje se primjenom zadnje cijene trgovanja objavljene na uređenom tržištu u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala u drugoj državi članici ili državi članici OECD-a ili službenim finansijsko-informacijskim servisima na dan vrednovanja.

Ulaganja u investicijske fondove se vrednuju po neto vrijednosti imovine po udjelu, kao što je izvješteno od strane društava za upravljanje tih fondova ili procijenjeno od strane Društva za upravljanje. Agencija zahtijeva da Društvo za upravljanje izračunava cijenu udjela u Fondu na temelju mjerjenja finansijskih instrumenata Fonda po službeno odobrenim cijenama. Društvo za upravljanje je dužno izdavati i povlačiti udjele po toj cijeni udjela.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Aktivno i neaktivno tržište

Za prenosive vlasničke vrijednosne papire aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se prenosivim vlasničkim vrijednosnim papirom trgovalo minimalno 20 trgovinskih dana u tromjesečnom razdoblju. Za prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se navedenim instrumentima trgovalo minimalno 15 trgovinskih dana u tromjesečnom razdoblju. Uz navedeno, kao kriterij određivanja aktivnog tržišta, uzima se u obzir i volumen trgovanja tijekom pojedinog trgovinskog dana.

Fer vrijednost vlasničkih vrijednosnih papira kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na aktivnom tržištu izračunava se primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnih papira protrgovanih na uređenom tržištu. Fer vrijednost prenosivih vrijednosnih papira, instrumenata tržišta novca te ostalih finansijskih instrumenata kojima se trguje na neaktivnom tržištu procjenjuje se tehnikama vrednovanja, odnosno primjenom tehnika procjene, uključujući upotrebu usporednih transakcija koje su obavljene prema tržišnim uvjetima, usporedbom fer vrijednosti drugog instrumenta koji je suštinski isti, tehnike diskontiranih novčanih tokova, ili bilo kojom drugom tehnikom procjene koja omogućava pouzdanu procjenu cijena dobivenih u stvarnim tržišnim transakcijama. Fer vrijednost derivatnih instrumenata kojima se ne trguje na uređenom tržištu procjenjuje se temeljem iznosa primitaka ili izdataka koje bi Fond imao u slučaju da prekine ugovor na datum izvještavanja, uzimajući u obzir trenutne tržišne uvjete i kreditnu sposobnost druge ugovorne strane.

Kod primjene tehnika diskontiranog novčanog toka, procijenjeni budući novčani tokovi temelje se na najboljoj procjeni rukovodstva Društva za upravljanje, a primjenjena diskontna stopa je tržišna stopa na datum izvještavanja koja je primjenjiva na instrumente sa sličnim uvjetima. Kod primjene ostalih modela određivanja cijene, ulazni podaci temelje se na tržišnim podacima na datum izvještavanja. Informacije o tehnikama vrednovanja i ulaznim varijablama za utvrđivanje fer vrijednosti razne imovine i obveza Fonda objavljene su u *Bilješci 19: Fer vrijednost*.

Prestanak priznavanja

Fond prestaje priznavati finansijsku imovinu (u cijelosti ili djelomično) kada isteknu prava na primitke gotovinskih tokova od finansijske imovine ili kada izgubi kontrolu nad ugovornim pravima nad tom finansijskom imovinom. Navedeno se događa kada Fond prenese suštinski sve rizike i koristi od vlasništva na drugi poslovni subjekt ili kada su prava ostvarena, prodana ili istekla.

Fond prestaje priznavati finansijske obveze samo kada one prestanu postojati, tj. kada su ispunjene, otkazane ili istekle. Ukoliko se uvjeti finansijske obveze promijene, Fond će prestati priznavati tu obvezu i istovremeno priznati novu finansijsku obvezu s novim uvjetima. Kod prestanka priznavanja, Fond za određivanje realiziranih dobitaka i gubitaka za finansijsku imovinu koja se vodi po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka koristi metodu prosječnog ponderiranog troška, dok za imovinu koja je klasificirana kao finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i po amortiziranom trošku koristi metodu FIFO ("First-In-First-Out").

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Netiranje finansijskih instrumenata

Finansijska imovina i obveze se u izvještaju o finansijskom položaju iskazuju u neto iznosu samo u slučaju kada postoji zakonski provedivo pravo na prebijanje priznatih iznosa i postoji namjera namire na neto principu ili se realizacija imovine i podmirenje obaveza odvija istovremeno. Prihodi i troškovi se iskazuju u neto iznosu samo ako je to dopušteno računovodstvenim standardima, ili za dobitke i gubitke nastale iz grupe sličnih transakcija.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Društvo za upravljanje koristi izuzeće od mjerena umanjenja očekivanih kreditnih gubitaka na finansijsku imovinu Fonda koja se mjeri po amortiziranom trošku, sukladno Pravilniku te ne priznaje umanjenje za očekivane kreditne gubitke osim ukoliko ne postoje objektivni razlozi za umanjenje vrijednosti.

Na datum izvještavanja pregledavaju se finansijski instrumenti koji se vode po trošku ili amortiziranom trošku te po fer vrijednosti s promjenama fer vrijednosti priznatim u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti kako bi se ustanovalo postojanje objektivnih razloga za umanjenje vrijednosti. Ukoliko postoje takve indikacije, gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se u dobiti ili gubitku kao:

- razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova diskontiranih originalnom efektivnom kamatnom stopom, za finansijsku imovinu koja se vodi po trošku ili amortiziranom trošku te
- kao kumulativni gubitak koji je priznat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, za finansijske instrumente koji se vode po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Iznos kumulativnog gubitka koji je isključen iz ostale sveobuhvatne dobiti i prikazan unutar dobiti ili gubitka je razlika između troška kupnje (umanjeno za otplatu glavnice i amortizaciju) i trenutne fer vrijednosti umanjene za prethodno priznata umanjenja vrijednosti.

Sva finansijska imovina koja se vodi po amortiziranom trošku i finansijska imovina koja se vodi po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit individualno se procjenjuje na umanjenje vrijednosti. Kratkoročna stanja se ne diskontiraju.

Ako se u narednom razdoblju iznos gubitka od umanjenja vrijednosti koji je priznat za određenu finansijsku imovinu koja se vodi po amortiziranom trošku smanji i smanjenje se može objektivno povezati s događajem nastalim nakon smanjenja, smanjenje se poništava kroz dobit ili gubitak.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Izvedeni finansijski instrumenti

U okviru svog redovnog poslovanja, Društvo za upravljanje koristi izvedene finansijske instrumente, kako bi umanjilo rizike Fonda vezane uz fluktuacije tečaja stranih valuta. Izvedeni finansijski instrumenti početno se mjere po fer vrijednosti na dan zaključivanja derivativnih ugovora, a naknadno se mjere po njihovoj fer vrijednosti.

Fer vrijednosti se utvrđuju na temelju modela po close-out metodi, odnosno vrednuje se po cijeni izlaska iz pozicije, a u skladu s Pravilnikom.

Svi se izvedeni finansijski instrumenti iskazuju kao imovina kada im je fer vrijednost pozitivna i kao obveze kada im je fer vrijednost negativna. Promjene u fer vrijednosti priznaju se kroz dobit ili gubitak u razdoblju u kojem su nastale.

Spot transakcije koje se odnose na kupoprodaju stranih valuta iskazuju se po datumu trgovanja. Pozitivna ili negativna fer vrijednost spot transakcije od datuma trgovanja do datuma namire iskazuje se u izvještaju o finansijskom položaju kao potraživanje i obveza, te kroz dobit ili gubitak u okviru pozicije „*Ostale pozitivne tečajne razlike*“ i „*Ostale negativne tečajne razlike*“.

Sporazumi o reotkupu vrijednosnih papira (repo transakcije)

Vrijednosni papiri prodani na temelju ugovora o reotkupu ne isknjižuju se, već se i dalje iskazuju u izvještaju o finansijskom položaju. Repo ugovor o prodaji i ponovnoj kupnji (pasivni repo) vrednuje se od datuma namire tako da se instrument koji je predmet transakcije u imovini Fonda i dalje vrednuje u skladu s pravilima za tu vrstu instrumenta, dok se obveze za primljena novčana sredstva vrednuju po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope.

Potraživanja i obveze s osnove ulaganja u vrijednosne papire

Potraživanja i obveze s osnove ulaganja u vrijednosne papire odnose se na prodaju i kupnju vrijednosnih papira koji se iskazuju po datumu trgovanja, a koji će se namiriti na dan namire.

Novčana sredstva

Novčana sredstva obuhvaćaju novac na računima.

Obveze Fonda

Obveze Fonda mogu biti: obveze s osnove ulaganja u imovinu Fonda, obveze prema Društvu za upravljanje s osnove naknada, obveze prema depozitaru s osnove naknade, obveze s osnove prijenosa obračunskih jedinica i ostale obveze Fonda sukladno Zakonu. Obveze su iskazane po njihovojo nominalnoj vrijednosti.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Novčani primici od članova Fonda

Novčani primici od članova Fonda obuhvaćaju uplate doprinosa po zakonom utvrđenoj stopi te uplate osoba koje su promijenile članstvo u prethodno odabranom mirovinskom fondu. U trenutku promjene obveznog mirovinskog fonda sredstva člana se prebacuju s osobnog računa člana u bivšem obveznom mirovinskom fondu na osobni račun člana u novo odabranom fondu. Svi novčani primici od članova Fonda vrše se preko REGOS-a.

Novčani izdaci

Novčani izdaci temeljem isplate mirovina

Kada član Fonda ostvari pravo na starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (NN, br. 157/13, 151/14, 33/15, 93/15, 120/16, 18/18 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske NN, br. 62/18, 115/18, 102/19, 84/21 i 119/22), u postupku ostvarivanja tog prava svojom osobno potpisanim izjavom Središnjem registru osiguranika opredjeljuje se za mirovinu:

- određenu kao da je bio osiguran samo u obveznom mirovinskom osiguranju generacijske solidarnosti, kada će se ukupna kapitalizirana sredstva s osobnog računa člana Fonda prenijet u državni proračun, ili
- iz obveznog mirovinskog osiguranja generacijske solidarnosti kao i mirovinu iz obveznog mirovinskog osiguranja individualne kapitalizirane štednje prema programu odabranog mirovinskog osiguravajućeg društva u skladu s posebnim zakonom, kada će se ukupna kapitalizirana sredstva s osobnog računa člana Fonda prenijet mirovinskom osiguravajućem društvu.

Ako član Fonda nije ostvario pravo i uvjete na starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju, a na dan ispunjenja starosnih uvjeta za stjecanje prava na starosnu mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju nije u osiguranju, kapitalizirana sredstva s njegovog osobnog računa mogu se prenijeti mirovinskom osiguravajućem društvu po ostvarivanju dobnih uvjeta za starosnu mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju.

Povlačenjem sredstava iz Fonda osiguraniku prestaje članstvo u Fondu.

Izdaci s osnove promjene članstva

Sukladno Zakonu, član Fonda može prijeći u obvezni mirovinski fond kojim upravlja drugo mirovinsko društvo ukoliko je od prethodne promjene obveznog mirovinskog fonda prošlo više od 14 dana, bez obzira je li prethodna promjena posljedica promjene obveznog mirovinskog fonda s obzirom na kategoriju, a kojim upravlja isto mirovinsko društvo ili promjene obveznog mirovinskog fonda kojim upravlja drugo mirovinsko društvo. U tom slučaju, REGOS prosljeđuje sredstva osiguranika umanjena za naknadu za izlaz na njegov osobni račun u novo odabranom fondu.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Neto imovina Fonda i vrijednost obračunske jedinice

Neto imovinsku vrijednost Fonda čini ukupna vrijednost imovine Fonda umanjena za iznos obveza Fonda na dan utvrđivanja neto imovinske vrijednosti. Vrijednost obračunske jedinice predstavlja omjer neto imovinske vrijednosti Fonda i ukupnog broja obračunskih jedinica Fonda na isti dan.

Oporezivanje

Prema trenutno važećoj regulativi primjenjivoj u Hrvatskoj, dobit od Fonda ne podliježe oporezivanju.

Raspodjela rezultata Mirovinskog fonda

Raspodjela rezultata Fonda regulirana je Zakonom. U skladu s trenutno važećim odredbama Zakona, sva dobit razdoblja raspoređuje se na račune članova.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

2A. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUDBE

Ove objave nadopunjaju Bilješku 18: Finansijski instrumenti i upravljanje rizicima i Bilješku 19: Fer vrijednost. Društvo za upravljanje donosi procjene i prosudbe vezane uz budućnost. Procjene i prosudbe koje nose znatan rizik mogućih značajnih usklađa knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u sljedećoj poslovnoj godini, opisane su u nastavku.

Glavni izvori neizvjesnosti vezani za procjene

Utvrđivanje fer vrijednosti

Dio finansijskih instrumenata Fonda mjeri se po fer vrijednosti i obično je moguće utvrditi njihovu fer vrijednost unutar razumnog raspona procjena. Za finansijske instrumente Fonda kojima se trguje na organiziranim tržištima, a koji se mjere po fer vrijednosti, kotirane cijene su direktno dostupne. Međutim, fer vrijednost određenih finansijskih instrumenata, na primjer vrijednosnica koje ne kotiraju, određuje se primjenom tehnika procjene, uključujući pozivanje na sadašnju fer vrijednost ostalih suštinski sličnih instrumenata (podložno odgovarajućim usklađenjima). Metode vrednovanja su opisane u *Bilješci 2: Finansijski instrumenti*. Za finansijske instrumente s kojima se rijetko trguje i koji imaju netransparentnu cijenu, fer vrijednost je manje objektivna i zahtijeva različit stupanj prosudbe ovisno o likvidnosti, koncentraciji, neizvjesnosti tržišnih faktora, cjenovnim pretpostavkama i ostalim rizicima koji utječu na pojedini instrument.

Procjene fer vrijednosti provode se u određenom vremenskom trenutku na temelju tržišnih uvjeta i informacija o finansijskom instrumentu. Ove su procjene po prirodi subjektivne i uključuju neizvjesnosti i pitanja koja značajno ovise o prosudbi, poput kamatnih stopa, promjenjivosti i procijenjenim novčanim tokovima te se stoga ne mogu utvrditi s potpunom preciznošću. Fond mjeri fer vrijednost temeljem hiperarhije fer vrijednosti koja je objašnjena u *Bilješci 19: Fer vrijednost*.

Gubici od umanjenja vrijednosti finansijske imovine mjerene po amortiziranom trošku

Umanjenje vrijednosti za pojedinačne izloženosti temelji se na najboljoj procjeni rukovodstva o sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih novčanih primitaka. Pri procjeni tih novčanih primitaka, rukovodstvo procjenjuje finansijski položaj dužnika i neto nadoknadivu vrijednost instrumenata osiguranja.

Regulatorni zahtjevi

Agencija je ovlaštena za provođenje regulatornog nadzora nad poslovanjem Fonda i može zahtijevati promjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u skladu s odgovarajućim propisima. Navedene promjene mogu se provesti na način da Agencija kao regulator može utjecati na promjenu fer cijene bilo koje pozicije u Fondu, te posljedično utjecati na imovinu i obveze Fonda.

Klasifikacija finansijske imovine i obveza

Računovodstvene politike predstavljaju okvir po kojem se imovina i obveze Fonda inicijalno raspoređuju u različite računovodstvene kategorije. Prilikom klasifikacije finansijske imovine i obveza u kategoriju „radi trgovanja“, Društvo za upravljanje utvrđuje da zadovoljavaju definiciju imovine i obveza namijenjenih trgovaju kako je navedeno u *Bilješci 2: Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak*. U raspoređivanju finansijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, Društvo za upravljanje je odredilo da moraju zadovoljavati jedan od kriterija za takvu klasifikaciju kako je navedeno u *Bilješci 2*.

Od 1. siječnja 2018. godine, Društvo za upravljanje je sukladno propisima Agencije definiralo poslovne modele u svojim računovodstvenim politikama, koji su u skladu sa strategijom ulaganja Fonda.

Tijekom 2021. i 2022. godine Društvo za upravljanje je kupnje dijela novih finansijskih instrumenata, koje zadovoljavaju SPPI test i za koje ima namjeru držanja do dospjeća, klasificiralo u kategoriju finansijske imovine mjerene po amortiziranom trošku. Za navedenu imovinu, Društvo za upravljanje je internim aktima definiralo situacije u kojima je prodaja te imovine dozvoljena.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

3. NETO REALIZIRANI DOBICI (GUBICI) FINANCIJSKIH INSTRUMENATA

	2021.	2022.
Realizirani dobici od prodaje finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	549.805.578	536.507.464
Realizirani dobici od prodaje finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	65.659.241	338.147.538
Realizirani dobici od finansijskih instrumenata	615.464.819	874.655.002
Realizirani gubici od prodaje finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	(163.341.202)	(789.335.916)
Realizirani gubici od prodaje finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(2.554.885)	(3.101.004)
Realizirani gubici od finansijskih instrumenata	(165.896.087)	(792.436.920)
Neto realizirani dobici od finansijskih instrumenata	449.568.732	82.218.082

Slijedi detaljan pregled svih neto realiziranih dobitaka i gubitaka po pojedinoj grupi vrijednosnih papira tijekom 2022. i 2021. godine:

2022.

Finansijski instrumenti	Knjigovodstvena ili fer vrijednost	Prodajna vrijednost	Neto realizirani dobici (gubici)
Redovne dionice	1.700.181.514	1.721.300.220	21.118.706
Državne obveznice	2.859.065.679	3.146.146.034	287.080.355
Obveznice gospodarskih subjekata	353.358.609	411.323.283	57.964.674
Instrumenti tržišta novca	429.973.770	430.000.000	26.230
Udjeli UCITS fondova	3.502.511.567	3.232.799.546	(269.712.021)
Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima	247.181.529	363.156.549	115.975.020
Udjeli otvorenih AIF-a i poslovni udjeli zatvorenih AIF-a	2.190.599	1.824.152	(366.447)
Izvedenice	11.075.197.195	10.945.328.760	(129.868.435)
Ukupno	20.169.660.462	20.251.878.544	82.218.082

2021.

Finansijski instrumenti	Knjigovodstvena ili fer vrijednost	Prodajna vrijednost	Neto realizirani dobici (gubici)
Redovne dionice	1.230.624.469	1.497.918.109	267.293.640
Državne obveznice	1.308.225.395	1.402.703.155	94.477.760
Obveznice gospodarskih subjekata	-	-	-
Instrumenti tržišta novca	429.920.450	430.000.000	79.550
Udjeli UCITS fondova	1.787.901.919	1.943.305.634	155.403.715
Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima	383.994.219	399.571.717	15.577.498
Udjeli otvorenih AIF-a i poslovni udjeli zatvorenih AIF-a	12.835.002	9.584.364	(3.250.638)
Izvedenice	6.871.728.544	6.791.715.751	(80.012.793)
Ukupno	12.025.229.998	12.474.798.730	449.568.732

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

4. NETO NEREALIZIRANI DOBICI/(GUBICI) FINANCIJSKIH INSTRUMENATA I NETO TEČAJNE RAZLIKE FINANCIJSKIH INSTRUMENATA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ RAČUN DOBITI I GUBITKA

a) Nerealizirani dobici (gubici) od finansijskih instrumenata

	2021.	2022.
Nerealizirani dobici od finansijskih instrumenata	7.816.896.528	10.658.483.480
Nerealizirani gubici od finansijskih instrumenata	(6.679.914.707)	(11.520.299.111)
Nerealizirani dobici (gubici) od finansijskih instrumenata	1.136.981.821	(861.815.631)

b) Pozitivne (negativne) tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

	2021.	2022.
Pozitivne tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	1.091.168.374	2.473.619.915
Negativne tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	(902.146.141)	(2.370.971.666)
Neto tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	189.022.233	102.648.249
Neto nerealizirani dobici (gubici) od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	1.326.004.054	(759.167.382)

Slijedi detaljan pregled neto nerealiziranih dobitaka i gubitaka od instrumenata klasificiranih po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka po pojedinoj grupi vrijednosnih papira tijekom 2022. i 2021. godine:

2022.

Finansijski instrumenti	Trošak nabave	Knjigovodstvena ili fer vrijednost	Neto tečajne razlike na ulaganjima u vrijednosne papire	Neto nerealizirani dobici (gubici)
Redovne dionice	6.200.899.021	5.717.502.104	24.143.674	(507.540.591)
Povlaštene dionice	238.516.228	208.916.349	-	(29.599.879)
Državne obveznice	1.471.101.886	1.412.288.624	(16.151.596)	(42.661.666)
Udjeli UCITS fondova	5.012.665.613	4.830.949.308	57.220.620	(238.936.925)
Udjeli otvorenih AIF-a i poslovni udjeli zatvorenih AIF-a	419.871.422	428.796.609	9.753.294	(828.107)
Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima	403.672.850	391.429.688	25.549.479	(37.792.641)
Izvedenice	-	243.289	-	243.289
Instrumenti tržišta novca	910.415.531	907.849.198	2.132.778	(4.699.111)
Ukupno	14.657.142.551	13.897.975.169	102.648.249	(861.815.631)

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

4. NETO NEREALIZIRANI DOBICI/(GUBICI) OD FINANCIJSKIH INSTRUMENATA I NETO TEČAJNE RAZLIKE FINANCIJSKIH INSTRUMENATA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ RAČUN DOBITI I GUBITKA (NASTAVAK)

2021.

Finansijski instrumenti	Trošak nabave	Knjigovodstvena ili fer vrijednost	Neto tečajne razlike na ulaganjima u vrijednosne papire	Neto nerealizirani dobici (gubici)
Redovne dionice	4.967.608.540	5.724.973.377	52.060.329	705.304.508
Povlaštene dionice	220.215.676	238.516.228	-	18.300.552
Državne obveznice	544.021.076	617.182.860	40.524.959	32.636.825
Udjeli UCITS fondova	5.408.825.015	5.800.900.771	71.253.802	320.821.954
Udjeli otvorenih AIF-a i poslovni udjeli zatvorenih AIF-a	196.201.633	234.622.231	4.035.753	34.384.845
Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima	442.638.022	510.232.039	21.147.390	46.446.627
Izvedenice	-	(20.973.260)	-	(20.973.260)
Instrumenti tržišta novca	429.914.000	429.973.770	-	59.770
Ukupno	12.209.423.962	13.535.428.016	189.022.233	1.136.981.821

Nerealizirani dobici i gubici kao i tečajne razlike se računaju dnevno na bruto principu te se u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti prikazuje kumulativ gubitaka i dobitaka. Prilikom prodaje finansijskih instrumenata realizirani efekti priznaju se na način da se svi nerealizirani dobici ili gubici po imovini koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka kumulativno prenose u realizirane dobitke ili gubitke uvećano ili umanjeno za razliku do prodajne cijene.

Ostale pozitivne i negativne tečajne razlike odnose se na nerealizirane tečajne razlike od finansijskih instrumenata koji se mjere kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, finansijskih instrumenata koji se mjere po amortiziranom trošku, te tečajne razlike nastale pri svođenju tekućih računa i ostalih potraživanja, kao i efekte od spot kupoprodaje stranih valuta.

5. PRIHODI OD KAMATA I AMORTIZACIJA PREMIJE/(DISKONTA)

	2021.	2022.
Prihodi od kamata po dužničkim vrijednosnicama koje se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	612.412.831	533.232.055
Prihodi od kamata po dužničkim vrijednosnicama koje se mjere po amortiziranom trošku	122.226.706	144.603.668
Prihodi od kamata po dužničkim vrijednosnicama koje se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	3.065.003	11.660.438
Prihodi od kamata po depozitim	356	652.710
Prihodi od kamata po novčanim računima	6.964	112.216
Prihodi od kamata za dane kolaterale	4.515	9.335
Amortizacija diskonta vrijednosnica koje se mjere po amortiziranom trošku	(13.054.595)	(10.579.145)
Amortizacija diskonta vrijednosnica koje se mjere po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(197.741.564)	(154.717.753)
Ukupno	526.920.216	524.973.524

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

5a. PRIHODI OD DIVIDENDI

	2021.	2022.
Dividende od dionica u kotacijama	144.242.188	197.239.522
Dividende od udjela u otvorenim investicijskim fondovima FX	9.677.814	40.585.394
Dividende od udjela u fondovima sličnim UCITS fondovima	4.905.088	9.953.893
Dividende od prava FX	398.486	178.004
Ukupno	159.223.576	247.956.813

Dividende od udjela u fondovima sličnim UCITS fondovima, odnose se na dividende od fondova na američkom tržištu koji se prema pravilnicima Agencije klasificiraju kao fondovi slični UCITS fondovima.

6. RASHODI S OSNOVE ODNOSA S MIROVINSKIM DRUŠTVOM

Rashodi s osnove odnosa s Društvom za upravljanje odnose se na naknadu za upravljanje koju Fond plaća sukladno Zakonu.

Naknada za upravljanje Fondom u 2022. godini obračunava se u iznosu od 0,270% (2021.: 0,284%) godišnje od ukupne vrijednosti imovine Fonda, nakon odbitka obveza s osnove ulaganja. Izračun naknade za upravljanje se obavlja za svaki dan vrednovanja imovine Fonda, isplaćuje se Društvu za upravljanje jednom mjesecno, drugi radni dan za prethodni mjesec.

	2021.	2022.
Naknada za upravljanje	100.254.491	98.958.966

7. NAKNADA DEPOZITARU

Depozitar Fonda do 31. svibnja 2021. je bila Addiko Bank d.d., Zagreb, a od 1. lipnja 2021. depozitar je Privredna banka Zagreb d.d. Naknada Depozitaru obračunava se na vrijednost ukupne imovine Fonda umanjene za iznos svih obveza Fonda s osnove ulaganja.

Naknada Depozitaru u 2022. godini iznosila je 0,017% (2021.: do 31. svibnja 2021. godine 0,02%, a od 1. lipnja 2021. godine 0,017%) godišnje od ukupne vrijednosti imovine Fonda, a nakon odbitka obveza s osnove ulaganja. Naknada se obračunava dnevno, a isplaćuje mjesecno, drugi radni dan u mjesecu.

	2021.	2022.
Naknada depozitaru	6.429.764	6.230.750

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

7a. OSTALI DOZVOLJENI TROŠKOVI MIROVINSKOG FONDA

Ostali dozvoljeni troškovi mirovinskog fonda za 2022. godinu iznose 697.878 (2021: nula kuna), a odnose se na usklađenje broja udjela alternativnog investicijskog fonda.

8. NOVČANA SREDSTVA

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.
Novac na računu u kunama	722.933.247	716.356.716
Novac na računu u stranim valutama	13.607.278	397.669.288
Potraživanja s osnove kamate na novčana sredstva	6.998	211
Ukupno novčana sredstva	736.547.523	1.114.026.215

9. DEPOZITI KOD KREDITNIH INSTITUCIJA

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.
ADDIKO BANK D.D., dospijeće 05.01.2023.	-	113.149.560
OTP BANKA D.D., dospijeće 03.02.2022.	200.000.274	-
ZAGREBAČKA BANKA D.D., dospijeće 28.01.2022.	125.000.082	-
Ukupno depoziti kod kreditnih institucija	325.000.356	113.149.560

10a. PRENOSIVI DUŽNIČKI I VLASNIČKI VRIJEDNOSNI PAPIRI KOJI SE VREDNUJU PO FER VRIJEDNOSTI

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.
<i>Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>		
Dionice domaćih dioničkih društava	3.501.095.654	3.207.238.321
Dionice inozemnih dioničkih društava	2.462.393.951	2.719.180.132
Državne obveznice	617.829.773	1.419.529.576
Ukupno	6.581.319.378	7.345.948.029

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Državne obveznice	12.936.563.613	10.895.720.909
Obveznice gospodarskih subjekata	462.514.041	90.834.423
Ukupno	13.399.077.654	10.986.555.332
Ukupno prenosivi dužnički i vlasnički vrijednosni papiri koji se vrednuju po fer vrijednosti - kojima se trguje na uređenom tržištu		
	19.980.397.032	18.332.503.361

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

10b. PRENOSIVI DUŽNIČKI VRIJEDNOSNI PAPIRI KOJI SE MJERE PO AMORTIZIRANOM TROŠKU

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.
<i>Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku</i>		
Državne obveznice	8.659.539.358	10.349.378.462
Ukupno	8.659.539.358	10.349.378.462

11. INSTRUMENTI TRŽIŠTA NOVCA

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.
<i>Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>		
Trezorski zapisi - FX	429.973.770	907.849.198
Ukupno	429.973.770	907.849.198

12. UDJELI UCITS FONDOVA, FONDOVA SLIČNIH UCITS FONDOVIMA TE OTVORENIH I ZATVORENIH AIF-A

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.
<i>Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>		
<i>Udjeli UCITS fondova</i>		
Udjeli UCITS fondova - HRK	229.986.080	125.749.582
Udjeli UCITS fondova - FX	5.570.914.691	4.705.199.726
Ukupno	5.800.900.771	4.830.949.308
<i>Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima</i>		
Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima - FX	510.232.039	391.429.688
Ukupno	510.232.039	391.429.688
<i>Udjeli u AIF fondovima</i>		
Udjeli u AIF fondovima - HRK	7.479.983	32.706.009
Udjeli u AIF fondovima - FX	227.142.248	396.090.600
Ukupno	234.622.231	428.796.609
Ukupno	6.545.755.041	5.651.175.605

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

13. OSTALA IMOVINA

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.
Potraživanja s osnove kolateralala za valutne forward transakcije	21.801.334	-
Potraživanja s osnove danih predujmova	96.591	185.782
Ostala potraživanja	516.347	3.723.709
UKUPNO	22.414.272	3.909.491

14. OBVEZE S OSNOVE ULAGANJA U FINANSIJSKE INSTRUMENTE

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.
Obveze s osnove ulaganja u AIF fondove	96.591	185.782
Obveze s osnove kupnje vrijednosnih papira	427.998	-
UKUPNO	524.589	185.782

15. FINANSIJSKE OBVEZE KOJE SE VREDNUJU PO FER VRIJEDNOSTI

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.
Obveze s osnove ulaganja u izvedenice	21.029.880	889.994
UKUPNO	21.029.880	889.994

Obveze s osnove ulaganja u izvedenice, odnose se forward ugovore sa Raiffeisenbank Austria d.d. i Zagrebačkom bankom d.d. Obveze po izvedenicama su kratkoročne obveze s rokom dospjeća unutar 12 mjeseci od 31. prosinca 2022. godine.

16. FINANSIJSKE OBVEZE KOJE SE VREDNUJU PO AMORTIZIRANOM TROŠKU

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.
Obveze s osnove kolateralala za valutne forward transakcije	-	2.260.350
Obveze za kamate	-	8.404
UKUPNO	-	2.268.754

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

17. IZVEDENI FINANCIJSKI INSTRUMENTI

Sukladno Zakonu i Pravilniku o dozvoljenim ulaganjima, obveznim mirovinskim fondovima dozvoljeno je ulaziti u derivativne transakcije jedino u svrhu zaštite imovine Fonda i efikasnog upravljanja imovinom i obvezama Fonda, ukoliko su zadovoljeni određeni uvjeti.

Fond je primarno izložen valutnom riziku koji proizlazi iz njegovih ulaganja denominiranih u eurima i američkim dolarima u koje se ulazu kunci doprinosi uplaćeni od strane članova Fonda. Sukladno tome, Fond uglavnom sklapa OTC devizne terminske ugovore ekonomske zaštite temeljem kojih kupuje kune i prodaje eure ili američke dolare s dospjećem do godinu dana. S obzirom da je uvođenjem euro valute u Republici Hrvatskoj od 1. siječnja 2023. valuta Fonda postala euro, Fond je sredinom prosinca 2022. godine prestao sklapati devizne terminske ugovore temeljem kojih kupuje kune i prodaje stranu valutu te započeo sklapati devizne terminske ugovore temeljem kojih kupuje eure i prodaje američke dolare s dospjećem do godinu dana.

Na dan 31. prosinca 2022. godine Fond je imao otvorenih 7 forward ugovora u kojima kupuje eure i prodaje američke dolare ukupne ugovorne vrijednosti 121.825.853 eura kojima neto vrijednost potraživanja iznosi 243.289 kuna. Na terminske ugovore Fond ne primjenjuje računovodstvo zaštite.

18. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA

Društvo za upravljanje primjenjuje načela sigurnosti, razboritosti, opreza, likvidnosti, razdiobe rizika i smanjenja rizika raspršenošću ulaganja, s ciljem osiguranja optimalnog rasta mirovinske štednje članova Fonda u odnosu na preuzeti rizik. Investicijski cilj Fonda je ulaganje prikupljenih sredstava članova Fonda u svrhu povećanja vrijednosti imovine Fonda na dugi rok radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima Fonda, a u skladu sa zakonskim odredbama. Fond ima umjereni konzervativni profil rizika koji proizlazi iz najvećeg dopuštenog zakonskog ograničenja ulaganja u prenosive vlasničke vrijednosne papire, direktno ili indirektno putem ulaganja u imovinu. Društvo za upravljanje primjenjuje aktivnu strategiju upravljanja imovinom Fonda vodeći pritom računa o uvjetima na tržištima kapitala.

Analize finansijskih tržišta zadužene su za izradu analiza koje se, u kombinaciji s analizama koje priprema Upravljanje rizicima i Upravljanje imovinom, koriste kao podloge za odlučivanje, kako za predlaganje strategije ulaganja koje je u domeni rada Investicijskog odbora, tako i za donošenje odluka o ulaganju koje spadaju u domenu rada Upravljanja imovinom.

Strategiju ulaganja za Fond predlaže Investicijski odbor utvrđujući prijedlog alokacije imovine Fonda. Prijedlog o alokaciji imovine Investicijski odbor donosi na temelju analiza relevantnih tržišnih kretanja, na temelju očekivanih prinosa i rizika pojedinih klasa imovine te temeljem analize performansa i rizičnosti portfelja u prethodnom razdoblju.

O usvajanju predložene strategije ulaganja odlučuje Uprava Društva za upravljanje. Članove Investicijskog odbora imenuje Uprava Društva za upravljanje, a u njemu su zastupljeni članovi Uprave Društva za upravljanje kao i najiskusniji predstavnici iz Upravljanja imovinom, Upravljanja rizicima i Analiza finansijskih tržišta. U radu Investicijskog odbora sudjeluje i djelatnik Pravne podrške i praćenja usklađenosti s relevantnim propisima, koji se poziva na sjednicu. Sjednice Investicijskog odbora na kojima se predlaže strategija ulaganja za naredno razdoblje održavaju se kvartalno. Investicijski odbor je najznačajnije tijelo Društva za upravljanje kada su u pitanju ulaganja mirovinskih fondova pod upravljanjem Društva za upravljanje.

Djelatnici Upravljanja imovinom održavaju tjedne sastanke na kojima po potrebi prisustvuje i član Uprave Društva za upravljanje zadužen za ulaganja. Na tjednom sastanku komentira se provedba prethodnih odluka, trenutna situacija na tržištu, nakon čega se definiraju smjernice za provedbu strategije ulaganja koju je usvojila Uprava Društva za upravljanje kao i taktičke promjene u alokaciji za naredni tjedan.

Upravljanje imovinom unutar svojih ovlasti i limita donosi dnevne odluke za potrebe upravljanja likvidnošću fondova. Navedene odluke smatraju se standardnim dnevnim odlukama i odnose se isključivo na održavanje likvidnosti i/ili akumuliranje deviznih sredstava.

Djelatnici Upravljanja imovinom unutar svojih ovlasti i limita, a po potrebi i uz člana Uprave Društva za upravljanje zaduženog za ulaganja mogu donijeti dnevne odluke koje nisu standardne dnevne odluke te su ispod razine tjednog sastanka, a u kojim slučajevima se takve odluke dodatno obrazlažu.

Društvo za upravljanje teži uspostavljanju djelotvornog sustava za upravljanje rizicima koji omogućuje da Fond posluje u skladu s pravnim propisima i strategijom Fonda. Upravljanje rizicima zaduženo je za operativno provođenje procesa upravljanja rizicima prema usvojenoj strategiji i procedurama te za praćenje efikasnosti i adekvatnosti sustava upravljanja rizicima.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

18. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Društvo za upravljanje vrši identifikaciju rizika koji utječu na poslovanje Fonda, postavlja metode za procjenu pojedinih rizika i ograničenja izloženosti prema određenim rizicima, uspostavlja izvještavanje o prekoračenjima ograničenja izloženosti prema određenim rizicima te procesa eskalacije kojim se osigurava da se poduzmu mјere u cilju usklađivanja s prihvatljivim razinama rizika.

Uprava Društva za upravljanje preko Upravljanja rizicima nadzire poštivanje zakonskih limita, rizika ulaganja te poštivanje internih ograničenja ulaganja imovine.

Sukladno zakonskim propisima Društvo za upravljanje može, u ime i za račun Fonda, koristiti terminske poslove, opcije i druge finansijske izvedenice ukoliko se oni koriste samo u cilju zaštite imovine Fonda ili za efikasno upravljanje imovinom Fonda uz uvjet da ukupna izloženost ne može biti veća od 30% neto imovine Fonda. Uprava Društva za upravljanje preko Upravljanja rizicima nadzire poštivanje zakonskih i internih ograničenja ulaganja u finansijske izvedenice te prati postupke upravljanja rizicima radi zaštite interesa članova Fonda.

Upravljanje rizicima ocjenjuje tržišne rizike za imovinu Fonda na dnevnoj bazi koristeći varijantno-kovarijantni model za atribuciju rizika.

Tržišni rizik

Tržišni rizik obuhvaća potencijalne gubitke i dobitke koji mogu nastati kao posljedica tečajnog rizika, kamatnog rizika i cjenovnog rizika. Strategija upravljanja tržišnim rizicima određena je investicijskim ciljevima Fonda, a sukladno usvojenim politikama i procedurama. Društvo za upravljanje upravlja tržišnim rizicima Fonda na način da diverzificira ulaganja, prati razinu tržišnih rizika u portfelju na dnevnoj bazi te ih uspoređuje s unaprijed definiranim ograničenjima.

Kamatni rizik

Fond je izložen riziku fer vrijednosti kamatnih stopa koji se uglavnom odnosi na dužničke vrijednosnice s fiksnom stopom, budući da cijene obveznica ovise o promjenama kamatnih stopa. U 2022. godini Društvo za upravljanje nije koristilo instrumente zaštite, u ime i za račun Fonda, a u svrhu upravljanja kamatnim rizikom Fonda.

Na datum izvještavanja ulaganja Fonda uglavnom su sačinjavali dužnički vrijednosni papiri s fiksnom kamatnom stopom te udjeli u investicijskim fondovima koji ulažu u dužničke vrijednosnice u ukupnoj vrijednosti od 24.521.070.095 kuna (2021.: 24.826.650.188 kuna). Na izvještajni datum ulaganja Fonda u dužničke vrijednosnice klasificirana kao imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku iznosila su 10.288.867.359 kuna (2021.: 8.613.980.141 kuna), stoga je kamatnom riziku bila izložena imovina Fonda koju čine dužnički vrijednosni papiri i investicijski fondovi koji ulažu u dužničke vrijednosnice u iznosu od 14.232.202.736 kuna (2021.: 16.212.670.047 kuna).

Na datum izvještavanja modificirana duracija dijela portfelja Fonda koji je uložen u dužničke instrumente iznosila je 1,31 što znači da ukoliko kamatne stope porastu za 1 postotni bod za sva dospijeća, očekuje se smanjenje vrijednosti portfelja Fonda koji je uložen u dužničke instrumente za 1,31%. Prema vrijednosti portfelja Fonda koji je uložen u dužničke instrumente na datum izvještavanja u iznosu od 24.521.070.095 kuna, odgovarajuće očekivano smanjenje vrijednosti portfelja iznosilo bi 321.226.018 kuna (2021.: 280.541.147 kuna). Tablica u nastavku objedinjuje izloženost Fonda kamatnom riziku. U njoj je prikazana imovina i obveze Fonda prema ugovornom roku promjene kamate ili dospijeću, ovisno što je ranije.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

18. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Tržišni rizik (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

31. prosinca 2022.	Bilješka	Do 1 mjesec	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Neovisno o kamatnom riziku	Ukupno
Imovina								
Novčana sredstva	8	-	-	-	-	-	1.114.026.215	1.114.026.215
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	10a,11, 12	-	1.133.283	907.849.198	737.329.231	674.959.394	11.584.835.009	13.906.106.115
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	10a	-	-	891.364.069	8.316.480.116	1.601.619.424	177.091.723	10.986.555.332
Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku	9,10b	113.088.304	-	815.874.075	2.101.718.429	7.371.274.855	60.572.359	10.462.528.022
Ostala imovina	13	-	-	-	-	-	3.909.491	3.909.491
Ukupna imovina (1)		113.088.304	1.133.283	2.615.087.342	11.155.527.776	9.647.853.672	12.940.434.798	36.473.125.175
Obveze								
Finansijske i ostale obveze (osim obveze za prijenos udjela)	15,17	-	889.994	-	-	-	11.395.278	12.285.272
Obveze za prijenos udjela		-	-	-	-	-	2.236.717	2.236.717
Ukupne obveze (2)			889.994	-	-	-	13.631.995	14.521.989
Neto imovina 31.12.2022. (1) – (2)		113.088.304	243.289	2.615.087.342	11.155.527.776	9.647.853.672	12.926.802.803	36.458.603.186

31. prosinca 2021.	Bilješka	Do 1 mjesec	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Neovisno o kamatnom riziku	Ukupno
Imovina								
Novčana sredstva	8	-	-	-	-	-	736.547.523	736.547.523
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	10a,11, 12	-	56.620	451.775.104	617.182.860	-	12.509.891.559	13.578.906.143
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	10a	-	55.178.750	2.918.364.999	8.260.109.693	1.937.194.769	228.229.443	13.399.077.654
Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku	9,10b	125.000.000	200.000.000	-	1.021.046.860	7.592.933.281	45.559.573	8.984.539.714
Ostala imovina	13	-	-	-	-	-	612.938	612.938
Ukupna imovina (1)		125.000.000	255.235.370	3.370.140.103	9.898.339.413	9.530.128.050	13.520.841.036	36.699.683.972
Obveze								
Finansijske i ostale obveze (osim obveze za prijenos udjela)	15,17	15.500.420	5.328.680	200.779	-	-	9.852.294	30.882.173
Obveze za prijenos udjela		-	-	-	-	-	4.732.191	4.732.191
Ukupne obveze (2)		15.500.420	5.328.680	200.779	-	-	14.584.485	35.614.364
Neto imovina 31.12.2021. (1) – (2)		109.499.580	249.906.690	3.369.939.324	9.898.339.413	9.530.128.050	13.506.256.551	36.664.069.608

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

18. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Tržišni rizik (nastavak)

Cjenovni rizik

Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati kao rezultat promjene tržišnih cijena. Cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica proizlazi iz promjena cijena trgovanja vlasničkim vrijednosnicama. Sukladno Zakonu i regulativi Agencije, Fondu je dozvoljeno ulaganje u vlasničke vrijednosnice uvrštene na uređeno tržište, čiji je izdavatelj dioničko društvo sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a, ukoliko zadovoljava zakonske uvjete i uvjete koje je propisala Agencija. Nadalje, cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica proizlazi iz ulaganja u udjele u investicijskim fondovima vezanih uz indekse kada ovi fondovi ulažu u vlasničke vrijednosnice i iz ulaganja u otvorene investicijske fondove čije cijene udjela su određene tržišnim cijenama vrijednosnih papira u njihovim portfeljima. Izloženost cjenovnom riziku Društvo za upravljanje umanjuje strukturiranjem diverzificiranog portfelja instrumenata na različitim tržištima. U 2022. godini Društvo za upravljanje nije koristilo instrumente zaštite, u ime i za račun Fonda, a u svrhu upravljanja cjenovnim rizikom Fonda.

Na datum izvještavanja ukupna vrijednost portfelja Fonda uloženog u dionice te udjele u investicijskim fondovima koji ulažu u vlasničke vrijednosnice iznosila je 9.567.143.554 kuna (2021.: 10.084.605.671 kuna). U slučaju pada dioničkih tržišta za 1 postotni bod na datum izvještavanja, odgovarajuće očekivano smanjenje vrijednosti portfelja Fonda izloženog dioničkim tržištima iznosilo bi 95.671.436 kuna (2021.: 100.846.057 kuna).

Tečajni rizik

Fond može ulagati u finansijske instrumente, te izvršavati transakcije denominirane u stranim valutama koje ne predstavljaju njegovu funkcionalnu valutu. Sukladno tome, Fond je izložen riziku promjene tečaja njegove valute u odnosu na ostale valute na način koji može negativno utjecati na dobit i vrijednost Fonda.

Izloženost tečajnom riziku svakodnevno se mjeri. Terminski ugovori u stranoj valuti koriste se kako bi se smanjila izloženost tečajnom riziku.

Zakonska regulativa dozvoljava mirovinskim fondovima korištenje finansijskih izvedenica u svrhu zaštite i efikasnog upravljanja, ukoliko su zadovoljeni određeni uvjeti. U 2022. godini Društvo za upravljanje je sklapalo devizne forward ugovore u ime i za račun Fonda u svrhu zaštite imovine Fonda od tečajnog rizika.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

18.FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Tržišni rizik (nastavak)

Tečajni rizik (nastavak)

Izloženost Fonda tečajevima je kako slijedi:

31. prosinca 2022.	Bilješka	HRK	EUR	USD	Druge valute	Ukupno
Imovina						
Novčana sredstva	8	716.356.716	390.088.231	3.507.821	4.073.447	1.114.026.215
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	10a,11, 12	3.535.172.862	5.241.815.164	4.842.091.936	287.026.153	13.906.106.115
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	10a	3.008.234.288	5.846.798.165	2.131.522.879	-	10.986.555.332
Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku	9,10b	2.553.262.133	7.909.265.889	-	-	10.462.528.022
Ostala imovina	13	388.551	208.286	3.312.654	-	3.909.491
Ukupna imovina (1)		9.813.414.550	19.388.175.735	6.980.435.290	291.099.600	36.473.125.175
Obveze						
Finansijske i ostale obveze	15,17	9.830.736	2.454.536	-	-	12.285.272
Obveze za prijenos udjela		2.236.717	-	-	-	2.236.717
Ukupne obveze (2)		12.067.453	2.454.536	-	-	14.521.989
Neto imovina 31.12.2022. (1) – (2)		9.801.347.097	19.385.721.199	6.980.435.290	291.099.600	36.458.603.186

31. prosinca 2021.	Bilješka	HRK	EUR	USD	Druge valute	Ukupno
Imovina						
Novčana sredstva	8	722.939.005	1.816.018	7.565.220	4.227.280	736.547.523
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	10a,11, 12	4.184.687.788	4.657.172.213	4.346.735.726	390.310.416	13.578.906.143
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	10a	3.470.338.987	7.402.538.421	2.526.200.246	-	13.399.077.654
Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku	9,10b	2.775.809.646	6.208.730.068	-	-	8.984.539.714
Ostala imovina	13	-	96.591	516.347	-	612.938
Ukupna imovina (1)		11.153.775.426	18.270.353.311	6.881.017.539	394.537.696	36.699.683.972
Obveze						
Finansijske i ostale obveze	15,17	30.785.582	96.591	-	-	30.882.173
Obveze za prijenos udjela		4.732.191	-	-	-	4.732.191
Ukupne obveze (2)		35.517.773	96.591	-	-	35.614.364
Neto imovina 31.12.2021. (1) – (2)		11.118.257.653	18.270.256.720	6.881.017.539	394.537.696	36.664.069.608

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

18. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Tržišni rizik (nastavak)

Tečajni rizik (nastavak)

Na datum izvještavanja 53,17% (2021.: 49,83%) neto imovine Fonda je bilo denominirano u eurima, dok je istovremeno za 2,52% (2021.: 0%) neto imovine Fonda bila ugovorena kupnja euro valute putem forward ugovora, tako da bi povećanje valutnog tečaja kune u odnosu na euro za jedan postotni bod (aprecijacija kune) utjecalo na neto imovinu na način da bi se njezina vrijednost snizila za 0,56% (2021.: 0,50%), odnosno 203.036.181 kuna (2021.: 182.702.567 kuna).

Na datum izvještavanja 19,15% (2021.: 18,77%) neto imovine Fonda je bilo denominirano u američkim dolarima, dok je istovremeno 2,52% (2021.: 3,44%) neto imovine Fonda bilo zaštićeno od tečajnog rizika na američki dolar putem forward ugovora, tako da bi povećanje valutnog tečaja kune u odnosu na američki dolar za jedan postotni bod (aprecijacija kune) utjecalo na neto imovinu na način da bi se njezina vrijednost snizila za 0,17% (2021.: 0,15%), odnosno 60.621.107 kuna (2021.: 56.187.434 kuna).

Izloženost imovine Fonda prema euru, odnosno američkom dolaru koja proizlazi iz forward ugovora nominalnih vrijednosti prikazana je u nastavku:

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.
	Nominalna vrijednost (u valuti)	Nominalna vrijednost (u valuti)
Euro	-	121.825.853
Američki dolar	190.000.000	130.000.000

Izloženost Fonda deviznim forward ugovorima na datum izvještavanja opisana je dodatno u bilješci 17.

Rizik specifičnih instrumenata

Fond ulazi u termske ugovore u stranoj valuti kako bi ekonomski zaštitio portfelj od valutnog rizika i podmirio transakcije u stranoj valuti. Termski ugovor u stranoj valuti je ugovor između dvije strane o razmjeni različitih valuta po određenom tečaju na unaprijed dogovoren budući datum i mora biti namiren u novcu.

Termski ugovori u stranoj valuti rezultiraju izloženošću tržišnom riziku na temelju promjena tečaja strane valute povezane s ugovorenim iznosima. Tržišni rizik se pojavljuje zbog mogućnosti promjena tečaja strane valute. Termski ugovori koji imaju pozitivnu fer vrijednost rezultiraju kreditnom izloženošću prema suprotnoj strani u ugovoru.

Nominalni iznosi predstavljaju pripadajuće referentne iznose strane valute na kojima se temelje fer vrijednosti termskih ugovora u stranoj valuti kojima Fond trguje. Dok nominalni iznosi ne predstavljaju sadašnju fer vrijednost i ne ukazuju neophodno na buduće novčane tokove termskih ugovora u stranoj valuti u posjedu Fonda, pripadajuće promjene cijena, koje proizlaze iz varijabli specificiranih nominalnim iznosima, utječu na fer vrijednost ovih derivativnih finansijskih instrumenata.

18. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik da izdavatelj finansijskog instrumenta neće biti u mogućnosti, u cijelosti ili djelomično, podmiriti svoje obveze prema Fondu u trenutku njihova dospijeća. Neispunjavanje obveza od strane izdavatelja prema Fondu ugrozilo bi likvidnost Fonda i smanjilo vrijednost njegove imovine. Kreditna izloženost Fonda na datum izvještavanja od finansijskih instrumenata koji se mijere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit odražava se kroz njihovu pozitivnu fer vrijednost na datum izvještavanja, kako je prikazano u izvještaju o finansijskom položaju.

Rizik da druga ugovorna strana unutar derivativnog ili drugog instrumenta za trgovanje neće ispuniti svoje obveze redovno se prati. Pri praćenju kreditnog rizika, posebna je pažnja posvećena trgovaju instrumentima s pozitivnom fer vrijednošću. Kako bi mogao upravljati kreditnim rizikom, Fond posluje s finansijskim institucijama koje imaju dobru kreditnu sposobnost.

Na dan 31. prosinca 2022. godine sljedeća finansijska imovina bila je izložena kreditnom riziku: novčana sredstva, depoziti, ulaganja u dužničke vrijednosnice i ostala potraživanja. U 2022. godini Društvo za upravljanje nije koristilo instrumente zaštite, u ime i za račun Fonda, a u svrhu upravljanja kreditnim rizikom Fonda.

Fond je također indirektno bio izložen kreditnom riziku kroz svoja ulaganja u investicijske fondove koji ulažu u dužničke vrijednosnice. Kreditni rizik dužničkih vrijednosnica se većinom odnosi na ulaganja u obveznice Republike Hrvatske te manjim dijelom na ulaganja u dužničke vrijednosne papiere koje izdaju druge države ili korporativni izdavatelji. Sukladno tome, najveća izloženost kreditnom riziku odnosi se na domaći državni rizik. Dodatno, kreditni rizik proizlazi iz dužničkih vrijednosnica izdanih od strane drugih država ili korporativnih izdavatelja. Kreditni rizik koji proizlazi iz nepodmirenih transakcija kupnje ili prodaje vrijednosnica smatra se malim s obzirom na mali broj transakcija kod kojih nije ugovorena isporuka uz plaćanje. Fer vrijednost finansijske imovine najbolje prikazuje izloženost kreditnom riziku na datum izvještavanja.

Maksimalna izloženost pojedinim partnerima u odnosu na transakcije i prilikom plasiranja depozita kod banaka utvrđuje se internim limitima ulaganja. Izloženost kreditnom riziku prati se svakodnevno. Rizik koji se odnosi na nepodmirene transakcije smatra se malim s obzirom na kratko razdoblje podmirenja.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

18. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Kreditni rizik (nastavak)

Kreditni rejting investicijskog portfelja Fonda prema Standard&Poor's klasifikaciji je kako slijedi:

		31.12.2021.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2022.
	Rejting	kn	%	kn	%
Novčana sredstva	Bez rejtinga	736.547.523	2,01%	1.114.026.215	3,05%
Depoziti kod kreditnih institucija	Bez rejtinga	325.000.356	0,88%	113.149.560	0,31%
Dužnički vrijednosni papiri	AAA	266.111.798	0,73%	974.021.397	2,67%
	AA+	617.829.773	1,68%	1.419.529.575	3,89%
	BBB+	-	0,00%	21.178.927.173	58,07%
	BBB-	22.130.017.956	60,30%	-	0,00%
	B	-	0,00%	90.834.424	0,25%
	B-	92.461.028	0,25%	-	0,00%
Ostala potraživanja	Bez rejtinga	22.470.891	0,06%	5.042.774	0,01%
Maksimalna izloženost kreditnom riziku		24.190.439.326	65,91%	24.895.531.117	68,26%
Ostala ulaganja koja nisu izložena kreditnom riziku		12.509.244.646	34,09%	11.577.594.058	31,74%
Ukupno imovina		36.699.683.972	100,00%	36.473.125.175	100,00%

Finansijska imovina Fonda izložena kreditnom riziku koncentrirana je u sljedećim područjima i predstavlja maksimalan računovodstveni gubitak koji bi bio ostvaren na datum izvještavanja da stranke u potpunosti nisu u mogućnosti ispuniti svoje ugovorene obveze (isključujući rizik instrumenata kroz ulaganja u investicijske fondove):

	31.12. 2021.	31.12. 2021.	31.12.2022.	31.12.2022.
	kn	%	kn	%
Državni rizik				
- Republika Hrvatska	21.759.964.943	59,29%	21.178.927.173	58,07%
- Savezna Republika Njemačka	-	0,00%	707.909.598	1,94%
- Sjedinjene Američke Države	617.829.774	1,67%	1.419.529.575	3,89%
Supranacionalni rizik	266.111.798	0,73%	266.111.798	0,73%
Korporativni rizik prema industriji				
- Bankarstvo	325.000.356	0,89%	113.149.560	0,31%
- Električna energija	370.053.013	1,01%	-	0,00%
- Komunalne usluge	92.461.028	0,25%	90.834.424	0,25%
Novčana sredstva	736.547.523	2,01%	1.114.026.215	3,05%
Ostala potraživanja	22.470.891	0,06%	5.042.774	0,01%
Maksimalna izloženost kreditnom riziku	24.190.439.326	65,91%	24.895.531.117	68,26%
Ostala ulaganja koja nisu izložena kreditnom riziku	12.509.244.646	34,09%	11.577.594.058	31,74%
Ukupna imovina	36.699.683.972	100,00%	36.473.125.175	100,00%

Na dan 31. prosinca 2022. godine od ukupne imovine Fonda 58,07% (31. prosinca 2021.: 59,29%) se odnosi na izloženost prema Republici Hrvatskoj.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

18. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Rizik likvidnosti

Fond je izložen riziku likvidnosti zbog mogućnosti prelaska ulagača iz Fonda u druge mirovinske fondove. Uprava Društva za upravljanje smatra da ovaj rizik nije značajan na temelju dosadašnjeg iskustva u upravljanju Fondom. Rizik likvidnosti, također poznat pod nazivom rizik financiranja, je i rizik da će Fond imati poteškoća u prikupljanju sredstava za podmirenje obveza povezanih s finansijskim instrumentima. S obzirom da Fond nema značajnih obveza u pogledu finansijskih instrumenata, rizik postoji jedino u dnevnom poslovanju. Zbog dobrog položaja Fonda glede likvidnosti, rizik je procijenjen kao vrlo nizak.

Finansijski instrumenti koje posjeduje Fond sastoje se uglavnom od državnih dužničkih vrijednosnih papira, ulaganja u domaće i strane investicijske fondove te u dionice. U sadašnjim tržišnim uvjetima takvi vrijednosni papiri mogu se lako prodati bilo direktno ili kroz repo ugovore u cilju ostvarivanja potrebne likvidnosti.

U skladu s politikom Društva za upravljanje, Uprava Društva za upravljanje dnevno prati likvidnu poziciju Fonda. Sve finansijske obveze, osim obveza koje proistječu iz repo ugovora, su nekamatonosne pa su očekivani odljevi jednak nominalnom iznosu. Za repo ugovore očekivani odljevi uključuju i kamate koje se plaćaju na iznos uzajmljenih sredstava sve do dana isteka repo ugovora.

Na dan 31. prosinca 2022. finansijske obveze, iskazane kao diskontirane vrijednosti, iznosile su 14.521.989 kuna (31. prosinca 2021.: 35.614.364 kuna) te se moraju podmiriti kako je prikazano u tablici u nastavku:

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.
do 1 mjeseca	30.084.904	11.363.241
od 1 do 3 mjeseca	5.328.680	889.994
od 3 do 12 mjeseci	200.780	2.268.754
Ukupno	35.614.364	14.521.989

Ročnost finansijske imovine prikazana prema preostalom ugovornom dospijeću za finansijsku imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, finansijska ulaganja koja se mjere po amortiziranom trošku i finansijsku imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka u razredu do mjesec dana analizirana je u nastavku:

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.
Do 1 mjeseca	13.584.537.540	12.972.736.827
Od 1 do 3 mjeseca	283.528.307	38.674.046
Od 3 do 12 mjeseci	3.403.150.661	2.658.332.854
Preko godine dana	19.428.467.464	20.803.381.448
Ukupno	36.699.683.972	36.473.125.175

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

18. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Rizik likvidnosti (nastavak)

Sukladno procedurama za upravljanje rizicima likvidnosti, Društvo za upravljanje analizira likvidnost imovine Fonda na osnovu mogućnosti prodaje pojedine imovine u određenom vremenskom razdoblju te klasificira imovinu prema stupnju likvidnosti na visoko likvidnu, umjerenou likvidnu i nisko likvidnu. Dodatno se analiziraju i očekivane uplate u Fond, kao i isplate iz Fonda na osnovu prelaska u druge fondove ili u svrhu ostvarivanja prava na mirovinu. Definirane obveze Fonda odnose se na sve obveze Fonda s osnova provedenih, a neizvršenih transakcija, troškova, obveza spram izvedenica te očekivanih naknada na imovinu fonda do ročnosti od 12 mjeseci. Mogućnost pokriće obveza Fonda do ročnosti od 12 mjeseci s imovinom visoke likvidnosti te izračun omjera likvidnosti, kao dostupne likvidnosti Fonda u odnosu na ukupne potrebe za likvidnošću, prikazana je u tablici u nastavku:

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.
Imovina visoke likvidnosti	12.701.316.697	13.310.850.000
Očekivane uplate u fond	1.991.455.204	2.139.833.678
Dostupna likvidnost za pokriće obveza	14.692.771.901	15.450.683.678
Definirane obveze fonda	131.515.723	110.223.596
Očekivane isplate iz fonda	1.302.713.127	1.265.911.730
Ukupne potrebe za likvidnošću	1.434.228.851	1.376.135.326
Omjer likvidnosti	10,24	11,23

Otkupive obračunske jedinice

Sve otkupive obračunske jedinice Fonda u potpunosti su plaćene. U neto imovinu Fonda spadaju navedene otkupive obračunske jedinice bez nominalne vrijednosti. Kada se ispune određeni zakonski uvjeti, svaka obračunska jedinica može se otkupiti iz Fonda te se isplata vrši po cijeni obračunske jedinice Fonda na datum otkupa, a u rokovima određenim zakonskim propisima. Relevantna kretanja u neto imovini Fonda iskazana su u Izještaju o promjenama u neto imovini Fonda. U skladu s ciljevima iznesenima u Bilješci 1 te politikama upravljanja rizicima, Društvo za upravljanje nastoji uključiti primljene doprinose u Fond u odgovarajuća ulaganja Fonda pri tome održavajući dostatnu razinu likvidnosti Fonda kako bi se omogućio pravovremeni otkup obračunskih jedinica. Ako je potrebno, Društvo za upravljanje može povećati likvidnost Fonda kratkoročnim pozajmicama putem repo poslova, tj. poslova prodaje i ponovnog otkupa vrijednosnih papira ili prodajom imovine Fonda.

Vrijednost obračunske jedinice Fonda na dan izještavanja iznosi 280,4468 kuna (2021.: 288,9606 kuna).

18. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Operativni rizik

Operativni rizik podrazumijeva rizik direktne ili indirektne štete nastale zbog grešaka, povreda, prekida ili oštećenja koje su uzrokovali interni procesi, tehnologija i infrastruktura koja podržava poslovanje Fonda ili eksterno uzrokovani događaji. Operativni rizik uključuje pravni rizik i rizik usklađenosti s regulativom, dok su iz njega isključeni kreditni, tržišni i rizik likvidnosti.

Društvo za upravljanje je u cilju smanjenja operativnih rizika izvršilo strogu podjelu poslovnih procesa i odgovornosti u skladu sa pravnim propisima, pravilima Raiffeisen Grupe, internim procedurama te primjenjujući najbolju praksu u industriji za slučaj specifičnih poslovnih procesa. Društvo za upravljanje nastoji smanjiti operativni rizik maksimalnom automatizacijom procesa kod redovnih poslovnih aktivnosti, zaštitom prostorija i IT sustava, postojanjem dopunskog IT sustava u slučaju pojave nepogode te provođenjem redovitih kontrola poslovanja od strane Uprave Društva za upravljanje, interne revizije, Upravljanja rizicima i drugih organizacijskih jedinica Društva za upravljanje koje sudjeluju u kontroli poslovanja kao i nadzorom od strane vlasnika Društva za upravljanje.

Društvo za upravljanje je ustrojilo učinkovita i primjerena pravila za prepoznavanje, upravljanje, praćenje i sprječavanje sukoba interesa te uspostavilo neovisnu funkciju praćenja usklađenosti koja je zadužena za primjenu i nadzor tih pravila.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

19. FER VRIJEDNOST

Većina finansijskih instrumenata Fonda se vodi po fer vrijednosti na datum izvještavanja. Fer vrijednost finansijskog instrumenta se obično može pouzdano odrediti unutar razumnog raspona procjena. Za određene druge finansijske instrumente, uključujući potraživanja u postupku namire, obveze s osnove ulaganja u vrijednosne papire, ostale obveze i obračunate troškove knjigovodstvena vrijednost približno je jednaka fer vrijednosti zbog neposrednog ili kratkoročnog dospijeća ovih finansijskih instrumenata.

Procjena fer vrijednosti

Fond koristi sljedeću hijerarhiju mjerena fer vrijednosti koja reflektira značajnost inputa korištenih prilikom mjerena fer vrijednosti:

Razina 1: Fer vrijednost finansijskih instrumenata temelji se na njihovim kotiranim tržišnim cijenama dostupnim na aktivnom tržištu.

Razina 2: Fer vrijednost finansijskih instrumenata procjenjuje se primjenom tehnika procjene na temelju mjerljivih inputa.

Razina 3: Fer vrijednost finansijskih instrumenata procjenjuje se primjenom tehnika procjene koje se ne temelje na mjerljivim inputima. Ova kategorija uključuje usporedbu fer vrijednosti drugog instrumenta koji je suštinski isti, tehnike diskontiranih novčanih tokova, ili bilo koju drugu tehniku procjene koja omogućava pouzdanu procjenu cijena dobivenih u stvarnim tržišnim transakcijama.

Glavne metode i prepostavke za procjenu fer vrijednosti finansijskih instrumenata su opisane u Bilješci 2 Pregled temeljnih računovodstvenih politika, odjeljak Principi mjerena fer vrijednosti.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

19. FER VRIJEDNOST (NASTAVAK)

Procjena fer vrijednosti (nastavak)

Sljedeća tablica predstavlja imovinu i obveze Fonda koji se mijere po fer vrijednosti na datum izvještavanja:

2022.	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
<i>Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>				
Dužničke vrijednosnice	1.419.529.576	-	-	1.419.529.576
Vlasnički vrijednosni papiri	5.885.059.772	-	41.358.681	5.926.418.453
Ulaganja u investicijske fondove	5.651.175.605	-	-	5.651.175.605
Instrumenti tržišta novca	907.849.198	-	-	907.849.198
Izvedeni finansijski instrumenti	-	1.133.283	-	1.133.283
<i>Finansijska imovina po fer vrijednosti koja se mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>				
Dužničke vrijednosnice	2.528.025.131	8.458.530.201	-	10.986.555.331
Ukupno imovina	16.391.639.282	8.459.663.483	41.358.681	24.892.661.447
Obveze s osnove ulaganja u izvedenice	-	889.994	-	889.994
Ukupno obveze	-	889.994	-	889.994

2021.	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
<i>Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>				
Dužničke vrijednosnice	617.829.773	-	-	617.829.773
Vlasnički vrijednosni papiri	5.925.137.304	-	38.352.301	5.963.489.605
Ulaganja u investicijske fondove	6.545.755.041	-	-	6.545.755.041
Instrumenti tržišta novca	429.973.770	-	-	429.973.770
Izvedeni finansijski instrumenti	-	56.620	-	56.620
<i>Finansijska imovina po fer vrijednosti koja se mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>				
Dužničke vrijednosnice	5.943.218.919	7.455.858.735	-	13.399.077.654
Ukupno imovina	19.461.914.807	7.455.915.355	38.352.301	26.956.182.463
Obveze s osnove ulaganja u izvedenice	-	21.029.880	-	21.029.880
Ukupno obveze	-	21.029.880	-	21.029.880

Društvo za upravljanje, sukladno Pravilniku i internoj proceduri za vrednovanje instrumenata, krajem svakog mjeseca provjerava aktivnost instrumenata u portfelju Fonda na osnovu kriterija navedenih u bilješci 2. U slučaju promjene statusa aktivnosti nekog instrumenta, Društvo za upravljanje mijenja način vrednovanja istog. Provjerom aktivnosti tržišta za kraj 2022. godine obveznica RHMF-O-287A bila je klasificirana u razinu 2 s obzirom da se istom nije trgovalo na aktivnom tržištu. Provjerom aktivnosti tržišta za kraj 2021. godine obveznica RHMF-O-287A bila je klasificirana u razinu 1 (trgovanje na aktivnom tržištu).

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

19. FER VRIJEDNOST (NASTAVAK)

Procjena fer vrijednosti (nastavak)

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržištima temelji se na ostvarenim tržišnim cijenama na dan izvještavanja. Tržište se smatra aktivnim ukoliko su zadovoljeni uvjeti navedeni u bilješci 2. Tržišna cijena korištena za finansijsku imovinu koju drži Fond ovisi o vrsti instrumenta i definirana je u bilješci 2. Instrumenti uključeni u razinu 1. su instrumenti koje čine prvenstveno ulaganja u državne obveznice i vlasničke instrumente koji su klasificirani kao finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ili vrijednosnice koje se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu (na primjer, kratkoročni zapisi i terminska kupoprodaja deviza) utvrđuje se korištenjem tehnika procjene. Te tehnike procjene zahtijevaju maksimalno korištenje vidljivih tržišnih podataka gdje je to moguće, a oslanjaju se što je manje moguće na procjene specifične za pojedini subjekt. Ukoliko su svi značajni inputi potrebni za fer vrednovanje instrumenta vidljivi, instrument se uključuje u razinu 2.

Razina 2 uključuje najvećim dijelom državne obveznice vrednovane po krivuljama prinosa eksternih cjenovnih servisa i dio korporativnih obveznica čija se vrijednost procjenjuje uzimajući u obzir krivulje prinosa državnih obveznica te usklađene za raspon između prinosa do dospijeća same korporativne obveznice i prinosa do dospijeća referentnih državnih obveznica, određenog u trenutku izdavanja korporativne obveznice ili naknadno korigiranog ovisno o promjenama u kreditnom riziku izdavatelja korporativne obveznice, tj. cijenama ostvarenim transakcijama na tržištu.

Ulagani podaci 3. razine su ulazni podaci o predmetnoj imovini, odnosno obvezi koji nisu vidljivi. Ulagani podaci koji nisu vidljivi koriste se za mjerjenje fer vrijednosti u mjeri u kojoj relevantni vidljivi ulazni podaci nisu dostupni, što omogućuje obuhvaćanje situacija kao što je slaba ili nepostojeća tržišna aktivnost u pogledu predmetne imovine, odnosno obveze na datum mjerjenja. Međutim, cilj mjerjenja fer vrijednosti i dalje je isti, tj. utvrditi izlaznu cijenu na datum mjerjenja iz perspektive tržišnog sudionika koji drži imovinu, odnosno ima obvezu. Prema tome, ulazni podaci koji nisu vidljivi odražavaju pretpostavke koje bi tržišni sudionici koristili pri utvrđivanju cijene predmetne imovine ili obveze, što uključuje pretpostavke o rizicima.

Za procjenu fer vrijednosti instrumenata i ulaganja kojima se ne trguje na aktivnom tržištu Fond primjenjuje najmanje jednu od metoda navedenih u nastavku, a ovisno o specifičnostima predmetne imovine i dostupnim podacima za vrednovanje:

- Metoda diskontiranog novčanog toka
- Metoda usporednih vrijednosti (Peer grupa)

Kao što je prethodno navedeno, Fond računa fer vrijednost investicija koristeći više metoda, a u zavisnosti o raspoloživim informacijama te za zaključnu fer vrijednost koristi ponderirani prosjek korištenih metoda.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
 (svi iznosi izraženi su u kunama)

19. FER VRIJEDNOST (NASTAVAK)

Procjena fer vrijednosti (nastavak)

Tablica u nastavku prikazuje ulaganja čije se fer vrijednosti priznaju u cijelosti ili djelomično pomoću tehnika procjene temeljenih na pretpostavkama koje nisu podržane cijenama ili drugim inputima iz vidljivih tržišnih transakcija istog instrumenta i učinak promjene jedne ili više takvih pretpostavki u pozadini tehnika procjene usvojenih na temelju razumnih mogućih alternativnih pretpostavki.

	Fer vrijednost	Korištene tehnike procjene vrijednosti	Nevidljivi inputi	Korišteni Input	Moguća promjena +/- (apsolutna / postotna) cijene	Promjena fer vrijednosti
MERITUS	41.358.681	Procjena korištenjem diskontiranih novčanih tokova	diskontna stopa; stope rasta; stopa terminalnog rasta	7,09%; 10%; 2%	+/- 10 p.b.	-4.135.868 / +4.135.868
ULAGANJA d.d.						
- MRUL-R-A						

Sljedeća tablica prikazuje kretanje između početnih i završnih stanja za mjerjenje fer vrijednosti u razini 3 unutar hijerarhije fer vrijednosti:

	Ukupno
Stanje na 31. prosinca 2021.	38.352.301
Neto dobici priznati u dobiti i gubitku	3.006.380
Kupnje/Prodaje	-
Prijenos u/iz razine 3	-
Stanje na 31. prosinca 2022.	41.358.681

Finansijski instrumenti koji se ne mijere po fer vrijednosti

Na dan 31. prosinca 2022. godine ulaganja u finansijske instrumente koja se vrednuju po amortiziranom trošku iznose 10.349.378.462 kuna (2021.: 8.659.539.358 kuna). Klasifikacija fer vrijednost tih instrumenata prikazana je u slijedećoj tablici:

	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.
Razina 1	1.803.286.049	3.756.962.720
Razina 2	7.011.936.771	5.039.254.452
Ukupno	8.815.222.820	8.796.217.172

Ostali finansijski instrumenti koji se mijere po amortiziranom trošku na dan 31. prosinca 2022. godine uključuju kratkoročnu finansijsku imovinu i obveze čija neto knjigovodstvena vrijednost približno predstavlja fer vrijednost.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

20. POVEZANE STRANE

U skladu sa Zakonom, povezane strane Društva za upravljanje i Fonda su dioničari Društva za upravljanje i njegovi direktni ili indirektni vlasnici s udjelom iznad 10%, članovi Upravnog i Nadzornog odbora Društva za upravljanje i njihova bliža rodbina, ili drugi pojedinci koji imaju mogućnost utjecaja na odluke Društva za upravljanje i Fonda te Depozitar. Naknade Upravi i drugom ključnom rukovodstvu kako je navedeno iznad, plaćaju se iz imovine Društva za upravljanje, te su u skladu s tim prikazane u finansijskom izvještaju Društva za upravljanje.

2022.

Naziv povezane osobe	Imovina	Obveze	Prihod	Rashod
RAIFFEISEN DRUŠTVO ZA UPRAVLJANJE OBVEZNIM I DOBROVOLJNIM MIROVINSKIM FONDOVIMA D.D.	-	8.405.358	-	98.958.966
RAIFFEISENBANK AUSTRIA D.D.	187.200	690.826	33.136.580	191.463.181
PRIVREDNA BANKA ZAGREB D.D.	499.282.136	535.384	281.812	6.328.615
Ukupno	499.469.336	9.631.568	33.418.392	296.750.762

2021.

Naziv povezane osobe	Imovina	Obveze	Prihod	Rashod
RAIFFEISEN DRUŠTVO ZA UPRAVLJANJE OBVEZNIM I DOBROVOLJNIM MIROVINSKIM FONDOVIMA D.D.	-	8.797.887	-	100.254.491
RAIFFEISENBANK AUSTRIA D.D.	56.620	236.660	5.282.600	126.300.916
ADDIKO BANK D.D.	-	-	16.482	2.885.062
PRIVREDNA BANKA ZAGREB D.D.	27.788.170	529.817	3.109	3.605.451
Ukupno	27.844.790	9.564.364	5.302.191	233.045.920

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

21. UTJECAJ SUKOBA U UKRAJINI I INFLACIJE NA POSLOVANJE FONDA

Globalna makroekonomска i tržišna kretanja u 2022. godini bila su obilježena utjecajem sukoba u Ukrajini, koji je započeo krajem veljače 2022. godine, a što je dovelo do značajnog povećanja neizvjesnosti na tržištima kapitala zbog geopolitičkih rizika. Iako utjecaj pandemije virusa SARS-CoV-2 u 2022. godini više nije bio primaran, i dalje je postojala određena neizvjesnost oko daljnog razvoja pandemije i oporavka svjetskog gospodarstva. Osim pojave geopolitičkih rizika zbog sukoba u Ukrajini, najveći utjecaj na poslovanje Fonda došao je od porasta inflacije uzrokovanog značajnim porastom cijena energenata te posljedičnog porasta kamatnih stopa na tržištima kapitala.

Naime, odgovor centralnih banaka na podizanje cijena proizvoda i usluga bilo je rezolutno podizanje kamatnih stopa, a što se posljedično odrazilo na značajno povećanje troška zaduženja subjekata na tržištima kapitala te značajnog pada cijena dužničkih instrumenata. S druge strane geopolitički rizici, inflacija i značajan porast troškova poduzeća, uz zadržavanje sličnih razina prihoda kao i proteklih godina, doveo je do pada njihove profitabilnosti, a time i do pada cijena dionica na burzama.

Fond većinu svojih ulaganja ostvaruje u Republici Hrvatskoj. Globalna geopolitička kriza i inflacija imali su značajan utjecaj na hrvatsko gospodarstvo u 2022. godini, premda je zbog dobrih rezultata u turizmu i oporavkom ostalih grana industrije nakon pandemijskih godina, a prema prvoj procjeni Državnog zavoda za statistiku, isto ostvarilo realni rast u 2022. godini od 6,3% u odnosu na prethodnu godinu. Sredinom 2022. godine odobren je ulazak Republike Hrvatske u eurozonu od 1. siječnja 2023. godine, a posljedično tome su tijekom 2022. godine smanjene i premije rizika na Republiku Hrvatsku, a time i premije rizika na većinu gospodarskih subjekata u Republici Hrvatskoj. Stoga su vodeće svjetske kreditne rejting agencije sredinom srpnja 2022. godine značajno povećale kreditni rejting Republike Hrvatske. Indeks potrošačkih cijena u Republici Hrvatskoj krajem prosinca 2022. godine porastao je za 13,1% u odnosu na prosinac 2021. godine. Dio inflatornog udara na potrošače i poduzeća, amortizirale su mjere Vlade Republike Hrvatske uz zadržanje trenda smanjenja duga u BDP-u.

S obzirom na značajan porast kamatnih stopa na tržištima kapitala u 2022. godini, očekivano su i obveznice Republike Hrvatske ostvarile pad za 12,4%. Dioničko tržište u Republici Hrvatskoj imalo je značajno manji pad u 2022. godini te je vrijednost dioničkog indeksa CROBEXtr smanjena za 1,7%. S druge strane, obveznice na razvijenim inozemnim tržištima kapitala ostvarile su pad od 11,2%, dok su inozemne dionice pale za 12,8%. Posljedično padu prinosa gotovo svih klasa imovine, Fond je u 2022. godini ostvario prinos od -2,95%. S druge strane, tržišni rizik Fonda je s razine od 4% na početku godine, a nakon većeg povećanja sredinom svibnja 2022. godine na razinu od 7%, krajem godine došao do razine volatilnosti od 5,2%. Međutim, prinos Fonda od početka njegovog rada izražen na godišnjoj razini na kraju 2022. godine iznosio je 5,11% (2021.: 5,54%) te stoga pad prinosa Fonda u 2022. godini nije značajnije utjecao na dugoročno poslovanje Fonda.

Društvo primjenjuje aktivnu strategiju upravljanja imovinom Fonda vodeći pritom računa o uvjetima na tržištima kapitala te je takvim pristupom u 2022. godini ostvarilo bolje prinose u pojedinim klasama imovine u odnosu na prinose referentnih indeksa pojedinih klasa imovine. Također, navedeni pristup omogućuje Društvu da odgovori na pojavu šokova na tržištima kapitala na primjer način, a imajući u vidu i dugoročnu strategiju upravljanja imovinom Fonda. Sustav upravljanja rizicima koji je Društvo uspostavilo omogućuje primjereni odgovor na pojavu šokova na tržištima kapitala, kako sa strane praćenja razine volatilnosti Fonda i pojedinih klasa imovine koje čine portfelj Fonda, tako i sa strane praćenja utjecaja tržišnih šokova na prinose i rizike Fonda.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

22. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANCE

Sukladno Zakonu o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj (NN, br. 57/2022), od 1. siječnja 2023. godine valuta Fonda je euro.

Nakon datuma bilance poslovanje Fonda i Društva nastavilo se u okolnostima koje su obilježile 2022. godinu, tj. u uvjetima geopolitičke neizvjesnosti, značajnog nivoa inflacije te moguće pojave recesije kako u Republici Hrvatskoj i tako i kod najvažnijih svjetskih gospodarstava. Ipak posljednjih mjeseci 2022. godine te u siječnju i veljači 2023. godine, vodeća svjetska gospodarstva bilježe prve znakove nižih stopa inflacije. Do sredine ožujka 2023. godine hrvatsko dioničko tržište ostvarilo je rast od 14%, dok je prinos na hrvatske državne obveznice iznosio -0,8%. U istom razdoblju inozemna razvijena dionička tržišta porasla su za 2,7%, dok su obveznička tržišta imala rast od 1,2%. S obzirom na kretanja tržišta kapitala početkom 2023. godine, prinos Fonda je u navedenom razdoblju iznosio 1,26%, dok se tržišni rizik Fonda smanjio u odnosu na kraj 2022. godine na razinu od 3,6%.

Neovisno od budućih kratkoročnih kretanja na finansijskim tržištim, mirovinski fondovi su dugoročni ulagači te se očekuje da utjecaj tržišnih šokova, koji se događaju s vremenom na vrijeme, tijekom vremena investiranja bude neutraliziran kada dođe do oporavka tržišta. Stoga, Uprava Društva za upravljanje ne očekuje značajan dugoročno negativni utjecaj geopolitičke situacije i ostalih ekonomskih rizika na poslovanje Fonda. Na temelju trenutno dostupnih informacija, ne predviđa se neposredan i značajan negativan utjecaj na Fond, njegovo poslovanje, finansijski položaj i rezultate poslovanja. Također, Fond tijekom 2022. godine, kao i u razdoblju od početka 2023. godine do objave izvještaja nije imao likvidnosnih problema.

Međutim, ne može se isključiti mogućnost da produženo razdoblje geopolitičke nesigurnosti te materijalizacija drugih ekonomskih rizika neće imati štetan utjecaj na Fond, njegov finansijski položaj i rezultate poslovanja, kratkoročno i srednjoročno gledano. Menadžment nastavlja pažljivo pratiti situaciju te će reagirati dalnjim mjerama ublažavanja utjecaja takvih događaja i okolnosti kako se događaju. Operativno poslovanje Društva početkom 2023. godine odvija se normalno, a Društvo nema operativnih ili likvidnosnih problema.

23. POTENCIJALNE I PREUZETE OBVEZE

Društvo na dan 31. prosinca 2022. godine nema potencijalnih ni preuzetih obveza (31. prosinca 2021. godine: nema nepredviđenih obveza).

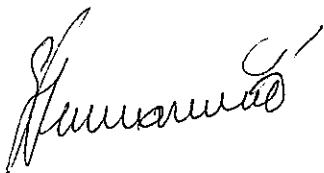
Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine
(svi iznosi izraženi su u kunama)

24. ODOBRENJE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Finansijske izvještaje odobrila je i potpisala Uprava Raiffeisen društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. dana 31. ožujka 2023. godine:

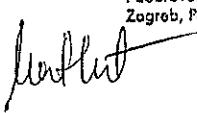
Predsjednik Uprave

Gordan Šumanović



Članica Uprave

Eva Horvat



Raiffeisen
MIROVINSKO DRUŠTVO

Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim
i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d.
Zagreb, Petrinjska 59

Član Uprave

Bojan Vuković

